

WESTERN ROMAN
IASO
cijena 20 d broj 473

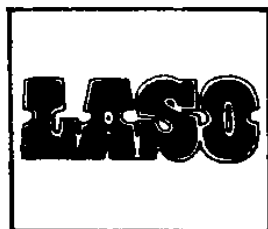
ŽELIM TI SMRT

Dan Roberts

ŽELIM TI SMRT

DAN ROBERTS: ŽELIM TI SMRT

Naslov originala: CHET QUADE, ICH WILL DICH
STERBEN SEHEN

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: Bastei-Verlag, Bergisch Gladbach.

posredstvom Ge...mer und Crone, Stuttgart

Prijevod: B. M. ...

Grafički uređnik: Zvezica Bartolić

Urednik: Marcei Čukli

1. tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost
« n.solo., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 –
va: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb,
i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO
tnost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n.su-
n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) •Vjesnikova• Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR •Vjesnik•, Interna banka, s oznakom za •Laso•. Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 37,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb [za •Laso•].

Ekonomska propaganda: •Vjesnik•, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i
jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d. ~b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 - 1973. od 26. XI 1973.

I

Chet mljacne. Vranac odmah ubrza, prođe pokraj kola natovarenih mesom i zanjista kad ga vitki jahač, dojahavši do upregnutih konja, naglo zauzda.

Quade se sagne, zgrabi remenje kojim je jedan konj bio upregnut u kola te snažno povuče.

Put se strmo uspinjao i četiri upregnute životinje morale su povući iz sve snage da bi se kola i dalje uspinjala.

Na kolima je bilo četiri stotine kilograma govedine za izgladnjele kopače zlata u Hotdog Cityju, naselju podignutom sjeverozapadno od Bluegrass Valleyja na samom rubu Grand Mese.

Hotdog City je bio surov gradić u kojem se za dolare ili zlato moglo kupiti sve što god srce poželi.

Najvažnija je, dakako, bila hrana. Kopači su se u oskudici snalazili kako su znali. Mnogi bi sate i sate provodili u lovu na divljač da se prehrane.

Sve je to dobro uočio John Morgan koji je kupio Bluegrass Valley i počeo opskrbljivati govedinom okolne rudarske gradiće i logore.

— Povucite već jednom! — viknuo je s kočijaškog sjedala

Jimmy Twodance i zamahnuo bičem.

I ova pošiljka krenula je prema Hotdog Cityju. Trebao ju je zapravo prevesti stari Doc Smoky, ali je njemu Hotdog City ostao u ružnom sjećanju kad su ga prilikom posljednjeg posjeta kočari operušali do posljednjeg dolara.

Ovoga su puta pošiljku odvezli Jimmy Twodance i predradnik s Morganova ranča. Pomislivši na staroga Doca Smokya, Chet se osmijehne.

Put više nije bio tako strm, ali su se konji još prilično pomučili dok su kola izvukli na vrh. Dalje je put bio ravan, sve do gradića podignuta ispred goleme visoravni Grand Mese.

Chet se odmakne od upregnutih konja i osvrne prema Jimmyju, koji se s izrazom olakšanja na licu zavalio na naslon i šesir gurnuo na potiljak.

— Najgore je za nama, Chete — poviče mladi kauboj.

Quade mu odgovori kimanjem, pažljivo motreći visoko, golo stijenje oko njih.

Samo je u rijetkim udubinama, iz kojih vjetar, kiša i voda nisu isprali zemlju, raslo otporno pustinijsko bilje. Tek tu i tamo bi se poneka grančica grma

izvijala prema tamnoplavom nebu.

Samo to i ništa više, ako se izuzme mahovina i sitno bilje kakvo se zadržava u pukotinama granitnog stijena.

U nekim dolinama, klancima, i kanjonima je drukčije. Tamo ima dosta vode, a plodno tlo je obraslo travom, ponegdje šumarcima cedrova.

Tamo se može naći još nešto: zlato! Žutu kovinu koja je toliko ma zavrtjela mozgom.

Svako nalazište privlačilo bi kao kakav magičan magnet kopače, pustolove i kartaše. Dohrlili bi čim bi se prionijela vijest o novom nalazištu.

Svaki od njih nadao se da mu je upravo sada sreća zakucala na vrata. Ali većina bi ih našla zlatne prašine samo toliko da ne skapava od gladi.

Odlazili bi s tih nalazišta nakon mjeseci i godina mukotrpna rada, često u dronjcima. Putem prema kući radili bi kojekakve poslove samo da stignu k svojim – praznih ruku.

Ali kao da nitko iz toga nije izvlačio pouku. Čim bi se prionio glas da je pronađena nova zlatna žila, oni bi sjajnih očiju ponovo krenuli na put.

Chet nije mario za zlato. Bio je revolveraš, a prihvatio je mjesto predradnika na ranču Skull odlučivši okrenuti novu stranicu života. Tome je prilično pridonijela i lijepa rančerova kći Mary-Lou.

Teško natovarena kola polako su se kotrljala dalje.

Quade je već ugledao prve šatore kopača zlata. Gradić se brzo razvijao, pa su iznikle i prve drvene kuće. Šumski radnici obarali su stabla po okolnim

obroncima. Čulo se i struganje pila.

Pa ipak, većina kopača još je stanovala pod šatorima ili u kolibama od blata, svaki na svojoj parceli.

Kuće su bile podignute za ljude drugoga soja: za kockare, vlasnike barova i lake djevojke. I njih je privukla zlatna groznica.

Ljudima koji bi četrnaest sati na dan čeprkali po zemlji uvečer je i te kako bila potrebna razonoda, što je pak bila izvanredna prilika za vlasnike saluna, bordela i kockarnica da se obogate u samo nekoliko mjeseci.

I kad bi se naposljetku sredili računi, jedini dobitnici u toj igri oko zlata nisu bili kopači zlata nego oni oko njih koji su im izvlačili iz džepa i posljednji cent.

– Još malo pa smo na cilju – oraspoloži se mladi kauboj.

Jimmy se radovao dolasku u gradić, premda je Hotdog City bio na zlu glasu. Za njega je to bila ugodna promjena nakon jednolične svakodnevnice na ranču.

– Prenoćit ćemo u gradu – reče Chet dojahavši do kola.

Predradnikovo lice ostalo je mirno. Samo je sjaj u tamnim očima nagovještavao da se nešto u njemu zbiva.

Instinkt borca upozoravao ga je da idu u susret nečem važnom, sudbonosnom. Sve je to bila samo slutnja. Ali valjalo je biti oprezan.

Kotači su upali dublje u prašinu kad su se kola počela kotrljati takozvanom Glavnom ulicom.

U proljeće i jesen ta je ulica bila pokrivena debelim slojem

blata, mjestimice i do tridesetak centimetara. Ali sada, ljeti, ulicu je prekrivao debeo sloj prašine.

Bilo je poslijepodne, vrijeme kad većina kopača još marljivo čeprka na svojim parcelama. Ali sad se činilo da se u gradu događa nešto izuzetno.

Skupina muškaraca energično je koračala nogostupom, zatim je prešla prašnu ulicu i uputila se prema salunu.

Kraj saluna je bila prodavaonica u kojoj se moglo kupiti i prodati sve što bi se ponudilo. Chet zaustavi vranca pokraj kočijaša.

— Momci su nekako usplahireni — dobaci Jimmy Twodance. — Možda se kojemu od njih osmjehnula sreća. Možda je koji srečković nabasao na grumen zlata od pola kilograma.

Chet pogleda mladoga kauboj a iskosa. Zar je i on podlegao iskušenju?

— Ne, nije o tom riječ — razuvjeri ga mladić širokim osmijehom na licu posutom sitnim pjegama.

Chetovu pažnju sad zaokupi drugi prizor. Iz uličice, koja je već nakon tridesetak metara zašla među šatore i parcele kopača zlata, izišla su četiri starija bradata muškarca prljavih košulja i poderanih hlača.

Bradonje spaze Cheta i Jimmyja i ljubazno im kimnu. Kopači su poznavali ljude s ranča Skull koji bi im svakih šest tjedana dovozili veliku pošiljku mesa i zauzvrat primali zlato.

Chet je znao tko su ta četvorica. Sačinjavali su odbor kopača zlata, svojevrsan i jedini organ vlasti u tom divljem gradu.

Oni su presuđivali u razmiricama i ispitivali prava na parcele.

Chetu nije promaklo da su se bradonje doimali nekako nesigurno, kao da sve nije išlo baš onako kao što bi trebalo. Cheta se to nije ticalo. On je imao svoj zadatak: da isporuči meso.

Jimmy Twodance zaustavi kola pred prodavaonicom.

Na vratima se pojavi trgovac Elmer Jones. Zadovoljno je trljao rukama dok mu se široko rumbero lice razvuklo u osmijeh.

Znao je da će na pošiljci mesa dosta zaraditi. Štoviše, možda mu i ovaj put pode za rukom da momke s ranča Skull prevede žedne preko vode.

No ovaj put neće mu se posrećiti. Chet je znao i te kako dobro računati i neće dopustiti da ga izigra nekakav trgovčić.

Jimmy je u međuvremenu pomogao nekakvim odrpancima da istovare meso i odnesu ga u prohladno skladište.

Mladi kauboj se zgrozi pri pogledu na prljave ruke i nokte momaka u dronjcima. Odmah

pomisli na Doca Smokyja, koji je pazio na red i čistoću svojih krava da je staja nalikovala bolnici na Istoku.

Nakon desetak minuta meso je bilo preneseno u skladište. Jimmy odveze kola u konjušnicu sagrađenu na jednoj napuštenoj parceli. Budući da vlasnika konjušnice nije bilo u blizini, Chet pomogne kauboj u da ispregnu konje.

Čovjek je zacijelo među onima koji su se uputili u salun, pomisli Chet i zagleda se prema Glavnoj ulici.

II

— Podimo k McNultyju — pozove Chet kauboja.

Jimmyjevo lice ozari osmijeh. Henry McNulty je bio izvrstan kuhar i hrana koju bi on priredio, znao bi se našaliti Chet, nije baš mnogo zaostajala za onom kojom je Doc Smoky hranio svoje krave.

Put je Škota nanio u Kolorado. Ondje je uz malo sreće pronašao nešto zlata, odmah prešao kopati i otvorio restoran.

Cijene nisu bile pretjerane, za razliku od drugih koji su činili sve da, guleći jadne kopače, u što kraćem roku zgrnu što više novca.

McNulty se prisjećao dana kad je i on tražeći zlato gladovao. Sjećao se da se često morao odreći topla obroka za koji bi trebalo platiti više negoli je toga dana iskopao zlatne prašine.

Zato je hrana u restoranu mršavog Škota bila dobra, a cijene umjerene.

Njegov restoran, sklepan od dasaka, bio je podalje od velikog saluna i bilo je očito da je vlasniku točionice i kockarnice bio trn u oku.

Obično je tako. Kad je netko pošten, a svi se drugi oko njega trude svim silama da od mušterija iscijede i posljednji novčić, tada toga poštenjačinu ne vole njegove kolege. Jer on na određeni način sprečava da baš svaki cent ne završi u džepu vlasnika velikog saluna.

Chet side s drvenog nogostupa i prijeđe na drugu stranu ulice. Jimmy pođe za njim kašljući od prašine koju su za sobom podizali.

Chet se odjednom zaustavi i zagleda u svježe oličeni natpis na novoj dvokatnici.

Hotel „Zvijezda Arizone“.

Ime hotela pobudilo je u Chetu nejasna sjećanja. Na što ga je podsjećalo, pokuša se prisjetiti, ali uzalud.

Osjećaj nelagode i nemira i dalje ga je zaokupljao. Oprezno se okrene prema zavjesama na prozorima koje su zaklanjale vidik u unutrašnjost hotela.

Ponovo ga obuze nejasna slutnja, upozorenje.

Nakon kratkog oklijevanja zatrese glavom i krene dalje neravnom ulicom. Uskoro su stigli do restorana Henryja McNultyja.

Škot je sjedio pred kućom, na najvišoj od triju drvenih stepenica. Mrzovoljno je gledao prema Glavnoj ulici. Opazivši došljake, lice mu se razvedri.

— Zdravo, momci! — dočeka ih srdačno. — Što da vam spremim za jelo?

Jimmy obliže usne, pogleda Cheta i oprezno upita:

— Kako bi bilo da nam ispečeš „siromaška“?

— Bit će gotovo za pola sata. Uđite u kuhinju. Kladim se da drugih gostiju neće biti.

Dok je izgovarao posljednje riječi, u glasu mršava Škota moglo se nazrijeti nešto nedorečeno.

Chet se osmijehne kauboju zaokupljenom samo mišlju na ukusno jelo koje će se uskoro naći na njihovu stolu.

„Siromaško“ se sastojao od velikog komada odabrana mesa nadjevena začинима. Meso je prije pečenja moralo neko vrijeme odstajati u crvenom meksičkom vinu. A kad je bilo pe-

čeno, služilo se uz pečena jaja.

McNulty je meso slučajno imao pripremljeno, pa je sada bio sretan što će ga nekome moći prodati.

Dok su Chet i Jimmy sjedili za stolom, Škot se uzmućvao oko lonaca i tava pogledajući s vremena na vrijeme preko ramena onu dvojicu iz Bluegrass Valleyja. Poznavao ih je kao čestite ljude.

– Što se to zapravo događa u Hotdog Cityju? – upita Chet nakon nekoliko minuta.

– Kako to mislite? – lećne se McNulty.

– Osjećam nešto u zraku – objasni mu Chet – ali ne znam o čemu je riječ. Ako me slutnja ne vara, nešto je krenulo naopako.

Lice mršava Škota razvuče se u gorak osmijeh.

– Slutnja te ne vara, Chete. Zaista je krenulo naopako, naročito u posljednja dva mjeseca. I dotad je to bio surov grad u kojem je odbor kopača jedva održavao kakav-takav red. Ali sad su kopači prepušteni na milost i nemilost.

– Kome?

Škot prevrne meso na drugu stranu, malo ga začini i odgovori s gorčinom u glasu:

– Nekolicini momaka koji su prigrabili svu vlast. Nitko im ne može ništa. Kontroliraju sve salune i druge lokale za provod.

– Kako im je to uspjelo?

– Kako, питаš? Riječ je o revolverašima koji povlače kolt za svaku sitnicu.

Chet se zagleda kroz prozor.

– Čija je »Zvijezda Arizone«? – upita naoko ravnodušno.

Henry McNulty se zapilji u tamne oči svoga sugovornika.

– Znači, nije ti promaklo! Momak se zove Milt Atkins. U grad je došao prije dva mjeseca s mnogo novca. Odmah je dao sagraditi taj hotel koji ga je zacijelo stajao dosta novca. Dolje je blagovaonica, kockarnica i plesna dvorana. Tu je osim dvaju muzičkih automata i deset djevojaka čije su sobe na katovima.

Jimmy Twodance duboko uvuče zrak. Jelo je mirisalo doista primamljivo.

– Znači da se u hotelu može prenoćiti? – upita mladić očito raspoložen.

Škot se nasmije gorko i odvrati:

– Bojim se da ne može. To je zapravo bordel, a ne hotel.

– Odakle je došao taj Atkins? – upita Chet.

– Iz Arizone. To je sve što se o njemu zna, kao i to da je u taj svoj hotel utrošio mnogo novca koji će sada zacijelo pokušati višestruko vratiti.

Chetovo lice nije odavalo nikakav osjećaj. Samo mu se u pogledu uperenu u daljinu moglo naslutiti da se klupko sjećanja počelo odmotavati.

Pred očima mu iskrsne lice vitka čovjeka koje nad uskim usnama krase tanak brk.

Kosa mu je smeđa a oči tamne, prisjećao se Chet, i odjednom mu sine gdje je već bio pročitao ime hotela.

– U okrugu Graham, u Arizoni! – izusti poluglasno.

McNulty mu se radoznalo zagleda u lice.

– Poznaješ li Atkinsa?

– Možda. Ako je riječ o elegantno odjevenom, vitkom, tamnokosom čovjeku s tankim brkom.

– To je on
– Sreli smo se u Arizoni. Htio me je unajmiti za nekakav prijavu posao, ali sam odbio i prešao na drugu stranu. Njegovi revolveraši izvukli su kraći kraj.

Škot i Jimmy zagledali su se u tamnoputog predradnika. Čekali su napeto da im bivši revolveraš ispriča što se to zapravo dogodilo u Arizoni. Na njihovo razočaranje, Chet je šutio.

– Šteta – prekine McNulty šutnju. – Rado bih čuo i nastavak. No, jelo će uskoro biti na stolu.

– Što je taj Atkins dosad poduzeo?

Chetov glas zvučao je ravno-dušno, ali samo za one koji ga nisu dobro poznavali. Jer u svemu što je dosad saznao razabirala se i prijetnja za ranč Skull. Ako beskrupulozan čovjek, kao što je bio Atkins, zavlada Hotdog Cityjem, posegnut će vjerojatno i za rančem u Bluegrass Valleyju.

– Dovoljno je bogat – objašnjavao je Škot dok im je na stol stavljao jelo – da okupi desetak okorjelih revolveraša. Zaposlio je vješte pokeraše koji kartaju za njegov račun. Ti isti su prije dva mjeseca doslovno operušali Doca Smokeyja. Očito je da su varali pri kartanju. Ona hotel još nije bio podignut, pa su Atkins i njegovi momci kartali pod šatorom.

– I to je sve? – zainteresiralo je Cheta.

– Ni govora, najgore tek dolazi. Kopačima on naređuje.

– Što na to kažu članovi odbora?

– Njih izvrgava ruglu. Kaže da su prestari za takav posao.

Naziva ih starim babama. Uostalom, kad ste dolazili, vidio si kopače kako u skupinama odlaze u salun.

– Vidio sam. Što se to zapravo događa?

– Danas se održava skupština kopača na kojoj će biti izabran novi odbor. Viski se toči besplatno i ne sumnjam da će Atkins biti izabran za predsjednika. Tada drugi ugostitelji u gradu više neće moći raditi.

Mladi kauboj pogleda krajičkom oka predradnika i u očima mu zapazi zabrinutost.

– Tako on mami kopače u svoj restoran – nastavi McNulty gorko. – Jadnici nisu svjesni da jedu skuplju i lošiju hranu nego što je u mene. Trebalo je da već zatvorim restoran i okušam sreću drugdje. U Koloradu ima i drugih gradova u kojima dobar kuhar može naći posla.

Chet odloži viljušku i zagleda se u svoga sugovornika.

– Kako je Atkins privukao vlasnika saluna na svoju stranu?

– Al Burrows je shvatio da se mora pridružiti Atkinsu ako želi zaraditi mnogo novca. Svi ti gostioničari, kartaši i revolveraši kao da su samo čekali trenutak da im netko sposoban bude voda.

Jimmy i Chet odgurnu tanjure.

– Hoćete li kave?

– Hvala, ne – odmahne Chet glavom. – Imamo još posla. Navratit ćemo i u »Zvijezdu Arizone«. Koliko ti dugujemo za večeru, Henry?

Škot odmahne rukom.

– Nije vrijedno spomena. Ali ako napravite rusvaj u salunu, vratit ćete mi višestruko.

Chet i Jimmy se zahvale, ustanu i iziđu iz restorana.

Iz saluna je dopirala vika. Bio je to izraz oduševljenja.

— Još po dva pića za sve prisutne — povikao je netko. — Prijatelji, zahvaljujem vam. Pravilno ste izabrali. Obećavam vam da ću se sa svojim ljudima brinuti da u gradu vladaju red i mir. Znajte da ste i ovdje, i u mom hotelu, uvijek dobrodošli...

— Uspio je — reče Chet bezbojnim glasom. — Obrlatio ih je obećanjima i napojio viskijem. Sad imaju vođu kakvog su zaslužili. Jesu li te budale uopće zaslužile nešto bolje?

Chet je govorio iz iskustva. Kopače su očito čekali teški dani.

Kad se Milt Atkins jednom učvrsti na vlasti, bit će nemilosrdan.

Svaki trgovac, gostioničar ili obrtnik morat će velikom gazdi plaćati za »zaštitu«. Ne uradi li to, lokal ili radionica bit će mu uništena ili čak spaljena.

Ako ni to ne bude urodilo plodom i čovjek se ne urazumi, isprebijat će ga.

Znao je to Chet iz iskustva. Jasno se sjećao da je tako Milt Atkins postupao i u Arizoni.

Prvi kopači izlazili su iz saluna, gotovo svi nesigurna koraka. Viski se zaista točio nešteditice.

Chet i Jimmy sklone se u stranu i upute prema hotelu. Pred njim je trijemom tamaralo šest tipova oštih crta lica u kojima su se lako mogli prepoznati revolveraši.

Ugledavši Quadea, zapiljili su se u njega. Iz vitkoga tamnoputog čovjeka koji im je dolazio u

susret zračilo je nešto što ih je upozoravalo na oprez.

Naslutili su da je taj visoki momak vrlo opasan. Bili su sigurni da ih nadmašuje u svemu.

Chet je bio ogorčen. Hoće li proći bez sukoba, upita se.

Napetost je nestala čuvši ugodan ženski glas:

— No, kauboji, jeste li gladni i žedni?

Chet pogleda u stranu.

Kroz otvoreni prozor gledala ga je tamnokosa žena. Nije bila baš lijepa, ali je u njoj bilo nečega što je privlačilo pažnju.

Doimala se kao žena koja je po salunima upoznala dovoljno muškaraca.

Udobrovoljen pozivom, Jimmy se nasmiješi. To je bila prilika da se ugodno provede za nekoliko dolara.

— Samo smo žedni — reče Chet i osmijehne se. — Večerali smo kod McNultyja.

— Udite — pozove ih tamnokosa. — Ispunit ćemo vam svaku želju.

Chet je malo oklijevao, zatim se odluči i uđe u »Zvijezdu Arizone«. Na trenutak se zaustavi.

Jimmyju se ote usklik iznenađenja. U tako namještenu prostoriju zacijelo još nikad nije zakročio.

Sve se doimalo izuzetno otmjeno. Čak su i stolice bile tapecirane i presvučene raznobojnim tkaninama.

Prostorija je bila dugačka više od deset metara. Jimmy se zablenuo u veliku sliku na zidu iznad šanka koja je prikazivala polunagu ženu na kauču.

— Dodite, kauboji — ponovo ih pozove žena mekim glasom.

— Za šankom možete dobiti piće.

Žena se pokušala ugurati između dvojice muškaraca i odvesti ih do šanka.

Čak se i Jimmy odmakao u stranu, premda nije imao Chetovo iskustvo ni snalažljivost u sličnim prilikama.

Na ženinu licu pojavi se osmijeh.

— Čega se plašite, momci? Tu vam se zaista ništa loše ne može dogoditi.

Rekla je to s lakim prizvukom prijekora, ali ih više nije pokušavala uhvatiti ispod ruke.

I Jimmy je nejasno osjetio opasnost. Cheta obuže predosjećaj da će te noći provesti još teških časova prije negoli se zapute natrag u Bluegrass Valley.

Pred hotelom su se čuli glasovi. Zatim su se otvorila vrata i kroz njih je bučno ušlo nekoliko ljudi.

Predvodio ih je izuzetno elegantan muškarac.

Na sebi je imao dugačak kaput, crne hlače, a preko bijele košulje s kićenim ovratnikom nosio je prsluk s cvjetnim uzorkom.

Čovjek je vitak. Oči su mu prodorne i crne, a brkovi nalik na dvije tanke crte još više ističu uske usne.

Na Zapadu tako odjeveni muškarci obično služe kaubojima za podsmijeh. Nazivaju ih »kičošima« i drugim podrugljivim nadimcima. Milt Atkins doimao se izuzetno samouvjereno, kao da je svima jasno htio dati do znanja da neće dopustiti da mu se itko ruga.

Uputi se prema dugačkom šanku obloženom ulaštenim

mjedom, a za njim u stopu i četvorica revolveraša.

Tek tada čovjek iz Arizone podiže glavu. Chet se zagleda u veliko zrcalo na zidu iza šanka i sretne pogled Atkinsovih očiju.

Prolazile su sekunde, a napestost koja je zavládala u velikoj prostoriji nije popuštala. Čak su se usplahirili i drugorazredni revolveraši, koji su dopratili vlasnika hotela. Uznemirenost im se očitovala u nemirnim prstima kraj koltova.

Po izrazu lica Milta Atkinsa nije se moglo razaznati kakvi ga osjećaji toga časa obuzimaju. Samo mu je pogled tamnih očiju postao oštiji. Iz njih je izbijala prijetnja.

Napokon se odluči. Kratko kimne Chetu, okrene se i uputi prema stepenicama.

— Amy, dođi — pozove kratko, i žena ugodna duboka glasa dobaci dvojici prijatelja kratak pogled. Kao da im je htjela reći da žali što se tako brzo rastaju.

Prošlo je nekoliko sekunda i Atkins se već izgubio na katu.

Ponovo se začuju koraci na trijemu i ubrzo kroz vrata uđe skupina već pripitih kopača zlata. Na trenutak su zastali od iznenađenja i pogledima prelazili po svoj toj raskoši. Zatim su se prašnim čizmama zaputili preko dotad besprijekorno čista poda i prljavim prstima počeli opipavati tapecirane stolice.

Prvo iznenađenje je minulo i kopači su nagrnuli na šank.

— Djevojke, ovamo! — povikao je ridokosi bradonja.

— Daj viski — zaurao je drugi. — Cijelu bocu!

Jedan od četvorice barmena odmah je prišao šarenom muzi-

čkom automatu i ubacio novčić.

Odjeknula je temperamentna melodija, a na vrhu stepenica pojavilo se osam djevojaka u širokim suknjama. Počele su silaziti izazovno njišući bokovima.

Prizor je pobudio željeni učinak. Kopači su počeli vikati od oduševljenja i teškim čizmama tapkati po podu.

Chet je znao što će uslijediti. Jednim gutljajem iskapi viski, a to učini i Jimmy.

— Podimo! — dobaci tamnokosi predradnik mladom kauboju.

Bacivši na šank nekoliko novčića, Chet se zaputi prema vratima. Kad su izašli na trijem, malo zastanu i dobro promotre oko sebe. Zatim krenu prema konjušnici.

Između taktova melodije iz bučnog automata čuli su se grubi glasovi kopača i cika djevojaka. Provod je bio u punom jeku.

Dva prijatelja već su se gotovo približila konjušnici, kadli zrak proparaju dva hica.

Quade se brzo okrene prema strani odakle su se čuli pucnji.

— McNulty!

Odmah potrči prema pokrajnjoj uličici, ocijenivši da je upravo iz nje netko ispalio metke. A tamo je bio mali McNultyjev restoran, čovjeka koji ih je te večeri počastio izvrsnom večerom.

III

Trčao je dugačkim, gipkim koracima. Jimmy Twodance se uzalud trudio da ga stigne. Cheta obuže zebnja.

Dotrčali su do uličice i zastali. Sporazumjevši se pokretima,

svaki se oprezno zaputi jednom stranom, pokraj kuća i šatora.

Jimmy je još zaostajao desetak metara. Iz korica je izvukao kolt i, trčeći napeto zurio pokušavajući otkriti nešto sumnjivo.

Chet je već stigao do kućice od dasaka i pripio se za zid. Pogledao je lijevo i desno, sluteći da odnekud vreba opasnost.

Ali u njemu je bila jača potreba da sazna što se dogodilo Henryju McNultyju.

Spreman da zapuca čim to bude potrebno, Jimmy se pripije uza zid kućerka na drugoj strani uličice, pažljivo motreći oko sebe.

Quade zakorači korak naprijed, u jednom skoku preskoči tri stepenice i upadne u kuću.

Odmah se leđima pripije uza zid i očima brzo preleti po prostoriji. Pogled mu se zaustavi na beživotnu tijelu ispruženom na podu. Ispod gornjeg dijela tijela sve se više širila mlaka krvi.

Čovjek je bio u takvu položaju da je bilo jasno da više nije živ. Henry McNulty bio je mrtav, mučki ubijen. Kraj sebe nije imao oružje.

To je stupica! Namjestili su im stupicu!

Naglo se okrene, izađe kroz vrata i stane na najvišu stepenicu.

Jimmy je još bio na svom mjestu, naslonjen na zid obližnjeg kućerka. Chet polako siđe na ulicu i lagano zatrese glavom.

Stigavši na sredinu uličice, Chet začuje bat čizama. Stade se osvrutati uokolo. Ne, oko njih je i dalje sve naoko bilo mirno.

Tada u uličicu s obje strane nahrupi dvadesetak ljudi. Pred-

vodio ih je revolveraš kukastanosa kojeg su već bili zapazili u Atkinsovoj pratnji.

— Što se tu događa? — poviče revolveraš.

Opazivši u Chetovoj ruci kolt, podigne ruku.

Rulja se zaustavi.

Gotovo svi su u rukama imali sačmarice uperene u Cheta i njegova pratioca.

— Hej, pogledajte što je s Henryjem? — predloži nakon kratke šutnje mršavi kopač u otrcanoj odjeći.

Dvojica se izdvoje, uspnu stepenicama i uđu u kuću. Već nakon pet sekunda istrče i jedan od njih izbezumljeno poviče:

! — McNulty je mrtav! — kopačev glas odavao je ogorčenje. — Ova dvojica ga imaju na savjesti! Ustrijelili su ga iz čista mira. Henry nikad nije nosio oružje.

Skupinom prostruji val negodovanja i prijetnji.

— Objesimo ih! — zaurla krupni bradonja. — Objesimo nitkove na najbliže stablo!

Jedan Atkinsov revolveraš podiže ruke.

— Polako, ljudi! Ne prenagljajmo se!

— Sve je jasno kao na dlanu — žestio se dugonogi kopač ljutito lamatajući rukama.

Revolveraš ga pokuša umiriti.

— Slažem se, ljudi, ali prije pola sata izabrali smo Milta Atkinsa za predsjednika odbora. Povest ćemo ovu dvojicu da im presudi porota. Dogovorili smo se da u ovom gradu neće biti linča, zar ne?

Ljudi su prijeteći podigli cijevi sačmarica i Chet je znao da bi svaki pokušaj obrane značio sigurnu smrt.

Na toj udaljenosti, na najmanji sumnjivi pokret, raznijeli bi ih u komadiće.

— Otkopčajte opasače! — naredi revolveraš s kukastim nosom.

Jimmy se uzvrpolji.

— Hej, jeste li poludjeli — poviče povišenim glasom. — Provjerite nam koltove i uvjerit ćete se da iz njih danima nije pucao. Hajde, uvjerite se!

— Ne brini — odvрати mu revolveraš hladnokrvno. — Sve ćemo provjeriti kad za to dođe vrijeme. A sad ispustite opasače s koltovima i dođite pred nama uzdignutih ruku. Pokušate li kakav trik, znate što vas čeka.

Namjestili su mi stupicu a ja sam uletio, predbacivao je sebi Chet.

Atkins ga je zacijelo prepoznao u onih nekoliko sekunda dok su se mjerili pogledima u zrcalu iznad šanka. A poslije je skovao plan kako da ga ukloni, vrati mu milo za drago za ono u Arizoni. Ali zašto McNulty...?

Ah, i za to je imao odgovor.

Ona žena zacijelo mu je prenijela dio razgovora. Zašto su se, do đavola, morali izbrbljati da su večerali u McNultyjevu restoranu?

To je čovjeku iz Arizone bilo dovoljno i on nije mnogo oklijevao. Leš više za njega je bila sitnica.

Chet i Jimmy polako su koračali pred razbješnelim kopačima koji su ih obasipali psovkama i prijetnjama. Uostalom, njihov bijes bio je razumljiv. McNulty je bio jedan od njih, premda više nije tražio zlato.

Do prijetećih cijevi iz kojih je vrebala smrt dijelila su ih samo tri metra. Ne, svaki pokušaj bi-

jega bio je unaprijed osuđen na neuspjeh.

Atkinsovi revolveraši dobro su obavili posao, pomisli Chet. I sad su naoko neupadljivim ali zlački odabranim upadica-ma podjarivali bijes i mržnju ostalih kopača.

Slučaj je izgubljen unepovrat, pomisli gorko Chet.

Trgovac je stajao pred prodavaonicom i raskolačenih očiju promatrao dvojicu s ranča Skull kojima su u leđa bile uperene puške.

— Hej, Quade, Jimmy! Što se to, do vraga, događa — poviče zabezeknuto.

— Ubili su McNultyja — objasni mu jedan revolveraš. — Posrijedi je čisto ubojstvo, jer kraj ubijenog nismo našli oružje.

Elmer Jones se zabezekne.

— To nije moguće! Pa to su Chet Quade i Jimmy Twodance. Oni su s ranča Skull odakle nam redovito dovoze meso. Chet je predradnik u Bluegrass Valleyju.

Voda revolveraša polako okrene glavu i hladno se zapilji u uzrujanog trgovca. Jones se od tog pogleda trgne. Je li u revolveraševim očima pročitao upozorenje, ili čak prijetnju?

Njegovo debelo lice sjalo je od uzbuđenja. Nekoliko je sekunda vodio borbu sa samim sobom, zatim reče:

— Mislim da ste pogriješili, ljudi. Promislite što radite. Ovu dvojicu dobro poznajem i ne vjerujem da su učinili ono za što ih optužujete.

Jones je bio prilično gramzljiv trgovac koji je pazio da mu nijedan dolar nepotrebno ne izmakne iz ruke. Inače je bio čestit čovjek. Brinulo ga je i nešto

drugo. Što će biti s trgovinom mesom.

Revolveraš s kukastim nosom pride trgovcu i prijeteci mu se zapilji u oči:

— S tobom ćemo se poslije pozabaviti, kramarčiću! Ne mijesaj se u ovo ako želiš i dalje u miru obavljati posao. Nadam se da si me dobro razumio.

Čuvši te riječi Jones skrušeno sagne glavu. Bilo je očito da mu prijete. Morat će biti vrlo oprezan ako ubuduće bude htio izbjeći neprilike.

— Oh, da... — zamuca. — Razumio sam...

Zatim se naglo okrene i izgubi u prodavaonici. Kad se revolveraš ponovo okrenuo, licem mu prijeđe izraz zadovoljstva.

— Dalje! — naredi odrješito. — Odvest ćemo ove momke Atkinsu.

Jedan čovjek izdvoji se iz skupine i ubrza dugačkim koracima.

— Hej, ne puštajte ga — uzvrpolji se Jimmy. — Momak odnosi naše opasače.

— Pa što onda — obrecne se na njega plavokosi revolveraš.

— Pa... za opasačima su naši koltovi — inatio se mladi kau-boj.

— Ništa im se neće dogoditi — odbrusi mu čovjek s kukastim nosom.

— Njima se može dokazati da mi nismo pucali u McNultyja. Lako ih možete zamijeniti drugima.

Revolveraš izvije obrve hineći, čuđenje.

— Što to čujem? Zar nam tako vjeruješ, mali?

— Baš ste zavrijedili...

Revolveraš se oporo nasmije

— Samo produži, mali. Uvje-

ren sam da ćete obojica posjetiti. Čvrsto sam uvjeren da ste krivi, a i članovi odbora će zacijelo tako presuditi.

Jimmy već zausti da nešto kaže, ali ga Chet preduhitri:

— Pusti, momče! Nema nika-kva smisla. To s McNultyjem nema nikakve veze. On je bio samo sredstvo da se postigne cilj. Škot je ubijen jer smo Atkinsu smetali.

Sad je Jimmy shvatio da su uletjeli u stupicu, ali se čudio zašto je Chet miran.

Mladi kauboj se nije mogao pohvaliti iskustvom kakvo je imao predradnik koji je, unatoč svojoj mladosti, u životu već prošao kroz sito i rešet.

Quade je bio uvjeren da sada ne bi imalo nikakva smisla poduzeti bilo što.

Ali nada je još postojala. Možda im se pruži zgodna prilika koju će moći iskoristiti.

Zarobljenike su dopratili do »Zvijezde Arizone«. Pred vratima je stajao Milt Atkins s dugačkom, tankom cigarom u ustima.

Četiri njegova čovjeka budno su motrila svaki pokret ljudi na ulici. Prizor je privukao nove znatiželjnike. Čuli su se novi poklici bijesa i prijetnje. Neprijateljstvo prema dvojici kauboja s ranča Skull sve je više raslo.

Atkins podiže ruke i žamor se u tili čas stiša.

— Već sam čuo što se dogodilo — poviče vlasnik hotela pošto je iz usta izvadio cigaru. — Kao predsjednik odbora zakazujem raspravu za sedam sati uvečer. Do tada ćemo izabrati porotu. Postupit će se po uobičajenom ovdašnjem pravu. Iza-

brali ste me i primjenjivat ću to pravo.

Dok je mirno promatrao vlasnika hotela, Chetovom su se glavom rojile svakojake misli. Kakav je trik sada smislio momak iz Arizone? Raspričao se o pravdi, o nekakvoj poroti. A onu četvoricu dosadašnjih članova odbora bez sumnje će posjetiti Atkinsovi revolveraši. Hoće li nakon toga uopće biti sposobni da prisustvuju suđenju.

— Zatvorite ih! — naredi Milt Atkins.

— Krenite! — otrese se revolveraš koji je Chetu bio za leđima.

Povelili su ih pedesetak metara iza kuća i šatora, do rupe u obronku brda. Bio je to napušten rov.

Pošto su im dobro vezali ruke, spustili su ih u jamu. U dubinu je dopiralo samo malo svjetla, a komadić neba iznad njih nalikovao je plavom rupcu nepravilna oblika.

Prošlo je nekoliko trenutaka i Chet se privikne na polutamu. Pažljivo se ogleda.

Rov je pri dnu imao promjer od četiri metra. Tlo je bilo od vlažne ilovače koja se lijepila za čizme. Chet se leđima nasloni na zid rova i reče:

— Popni mi se na leđa, Jimmy. Da provjerimo koliko nam još nedostaje do vrha.

Mladi kauboj stane desnom nogom na Chetove dlanove, lijevom se odbije i rukama se pridržuje za zid jame. Pošto je pokušao dohvatiti gornji rub, razočarano reče:

— Do vrha je još najmanje metar i pol.

Chet nerazpoloženo zavrti glavom.

— Previše. Čini se da se odavde vlastitim snagama nećemo iskobeljati.

Kauboj skoči s ramena i duboko zagazi u mekanu ilovaču. Zagleda se prema otvoru kimajući glavom.

— Što sada?

Chet slegne ramenima.

— Preostaje nam samo da čekamo.

Što su drugo i mogli uraditi. Iz jame se sami nisu mogli izvući.

IV

Minute su sporo prolazile.

Jimmy Twodance nasloni se na vlažnu stijenu i zagleda se prema otvoru.

Obuzela ga je tjeskoba. Pokušao je smisliti kako da se izvuku, ali mu ništa pametno nije padalo na um. Bilo je malo nade da se na suđenju izvuku.

Chet je naslutio kako mu se prijatelj osjeća. On nije napustio nadu. Bio je uvjeren da će se već naći nekakav izlaz, ali nije znao kakav. Nešto mu je govorilo da u tom rudarskom gradiću neće umrijeti.

— Što te muči? — upita Jimmyja.

— Ne shvaćam zašto su zapravo ubili Henryja McNultyja — reče Jimmy vrteći glavom. — Kakva je to imalo smisla? Momcima koji su nas dopratili zacijelo je jasno da mi to nismo uradili. Što sve to znači?

— Ni meni još sve nije jasno, Jimmy, ali naslućujem što je posrijedi. Uvjeren sam da je Atkins prepoznao u hotelu. On mi zacijelo još nije oprostio poraz koji sam prije nekoliko godina nanio njegovim revolverašima.

Visoki tamnoputi čovjek zašuti. Nije volio pričati o svojoj prošlosti, pogotovo ne o onom vremenu kada je zaradivao za život boreći se s koltom u ruci.

— Znači da ti se momak hoće osvetiti? — upita Jimmy.

— Možda. U svakom slučaju hoće me se riješiti. Možda strahuje da bih mu ponovo mogao nauditi.

— A McNultyjevo ubojstvo?

— Ona žena ga je vjerojatno obavijestila da smo večerali u Henryjevu restoranu. Osim toga, Škot mu je zacijelo bio na putu. I tako je taj lopov jednim udarcem ubio dvije muhe. Ili bar tako misli. Uklonio je konkurenta, a meni vratio milo za drago.

Jimmyju se lice razvedri.

— Možda još nije sve izgubljeno! — usklikne. — Kad na ranču opaze da se ne vraćamo, gazda će poslati momke da nas potraže. Uvjeren sam da će odmah prozreti tu namještenu igru.

Chet se gorko osmijehne.

— Kad oni stignu, bit će prekrasno, mladiću. Već ćemo posjetiti o konopcu.

Jimmy se uhvati za posljednju slamku.

— Možda još sve ipak nije izgubljeno. Možda porota...

— Ne zavaravaj se lažnom nadom, momče — prekine ga Chet. — Atkins se domogao vlasti i neće je tek tako ispustiti. Nitko se neće usuditi da mu se suprotstavi. Tako je to, Jimmy. Govorim ti iz iskustva. Već sam se nekoliko puta zatekao u sličnoj situaciji.

— Trista mu gromova! — opsuje Jimmy i bijesno stisne šake.

– Nadu ipak ne valja napustiti do posljednjeg trenutka – pokuša Chet ohrabriti prijatelja. – Važno je da barem jedan od nas pobjegne i s ranča dovede pomoć.

– Misliš li ozbiljno...?

– Najozbiljnije. To nam je jedina prilika. Predlažem da to budeš ti. Uzet ćeš mojeg konja i odjahati prema ranču kao da su ti svi vragovi za petama.

Jimmyja su ponovo obuzele sumnje.

– Do đavola, Chete. Kako to zapravo zamišljaš? Ako nas danas osude na smrt vješanjem, i ako, pretpostavimo, poslije toga pobjegnem i dovedem pomoć, za tebe će biti prekasno.

Tamnokosi predradnik odmahne glavom.

– Neće.

Jimmy ga pogleda iznenađeno.

– Kako možeš biti siguran...?

– Suđenje je zakazano u sedam sati. Kad budu donijeli presudu, već će se smračiti. A budući da je vješanje za takva divlja naselja prava pučka svečanost, odgodit će ga za sutra. To će Carringtonu i Smokyju biti dovoljno da stignu na vrijeme.

– Pod pretpostavkom da se najprije izvučem iz ove rupe – reče mladić ljutito.

Chet se tiho nasmije.

– U čizmi imaš zataknut nož, zar ne?

– Imam, ali ne razumijem...

– Do suđenja ne možemo ionako ništa poduzeti, a poslije ćemo iskoristiti prvu priliku.

Chet odjednom umukne i napeto osluhne.

Da, sluh ga nije varao. Netko se približavao rudarskoj jami.

– Dolaze...

Po koracima se moglo razabrati da se oko jame okupilo nekoliko ljudi.

– Hej, vas dvojica dolje – poviše netko promuklim glasom.

– Pazite, sada ćemo vam spustiti uže i povući vas gore, jednog po jednog. Ne poduzimajte ništa nepromišljeno jer smo spremni na sve. U vas će biti upereno osam sačmarica. Ako budete učinili i najmanji sumnjivi pokret, raznijet ćemo vas na komadiće.

– Što si se raspričao – odbrusi mu Chet iz jame. – Baci već jednom to uže!

Na otvoru se pojavi nečija glava, zatim i ruka s omotanin lasom. Čovjek zamahne, uže zauzi kroz zrak i donji dio padne na vlažnu ilovaču.

Chet napravi petlju, prebaci je mladom kauboju preko ramena i provjeri je li uže dobro obuhvatilo mladića oko pazuha.

– Ne poduzimaj ništa – šapne mu u uho. – Oni momci samo čekaju da nas napune olovom.

– Nalik smo na ovce koje mirno dopuštaju da ih odvedu na klanje – promrmlja mladić ljutito, ali ipak dopusti da ga Atkinsovi ljudi izvuku iz rupe. Ponovo su bacili uže u jamu. Kad su izvukli i Cheta, on pogleda oko sebe. Okružila su ih šestorica kopača s uperenim puškama. Dvojica revolveraša obuhvatila su prstima drške koltova.

Uputa koju im je dao Atkins bila je jasna: na najmanji sumnjivi pokret treba povući kolto-

ve i momke s ranča Skull bez razmišljanja ustrijeliti.

Ne, to im zadovoljstvo neću priuštiti, pomisli Chet i pride Jimmyju.

— Naprijed! — naredi grubo plavokosi revolveraš.

Pošli su klizavim, blatnim putem, a dva metra iza njih koračala je naoružana pratnja.

Stigavši na Glavnu ulicu, Chet zastane.

— Prema salunu — naredi revolveraš. — Tamo će ti suditi odbor.

Chet se osmijehne i dobaci mu preko ramena:

— Baš me zanima što će presuditi.

Dva revolveraša prasnu u smijeh kao da su upravo čuli dobru šalu.

Popevši se stepenicama, Chet i Jimmy gurnu vrata i uđu u salun. Za njima nagrnu i pratnici.

Salun je bio pretvoren u sudnicu. Za skupljenim stolovima sjedila su trinaestorica, među njima i petorica kopača u svaki-dašnjim iznošenim odijelima.

Chet je pogledom uzalud tražio bar jednog od četvorice bradonja koji su u bivšem odboru zauzimali istaknuta mjesta.

O identitetu sedmorice nije bilo nikakve sumnje. Bili su to revolveraši i kartaši, svi odreda Atkinsovi plaćenici. A trinaesti, predsjedajući, bio je, dakako, Atkins. On je podigao kolt i drškom udario po stolu.

Zamor se nakon nekoliko trenutaka stišao.

— Sastali smo se da raspravimo o ovom slučaju — počeo je izgovarajući jasno svaku riječ.

— Ponovit ću što se dogodilo, premda ste svi s time upoznati. Henry McNulty je ubijen. Budu-

ći da kraj ubijenoga nije nade-no oružje, a ionako svi znamo da nikad nije bio naoružan, jasno je da ne može biti govora o samoobrani nego o ubojstvu. Za taj podli zločin optužena su ova dvojica, Chet Quade i Jimmy Twodance.

Netko tresne stolcem o zid.

Chet se osvrne i ugleda krupna čovjeka čije je lice bilo izobličeno od srdžbe.

— Čemu sve te lijepe riječi — zabruji salunom snažan glas. — Ako su krivi, objesimo ih i stvar je svršena. Okani se nepotrebnih priča, Atkinse. Imamo previše posla da bismo mogli trati-ti vrijeme na tvoje brbljarije.

Revolveraši se pogledima upilje u gazdu, a on im lako kimne.

Razumjeli su mig i bez riječi se zaputili prema bradonji koji je neočekivano omeo suđenje.

— Nosi se odavde!

U glasu revolveraša s kukastim nosom osjećala se prijetnja. Netremice se zapiljio u čovjeka koji je poremetio tok suđenja.

Kopač je u prvi mah ostao bez riječi. Pogledom je prelazio s jednog revolveraša na drugog. Zatim prasne u grohotan smijeh.

— Eh, baš se našao tko će me najuriti! Četiri izglednjela tipa kao što ste vi. Hajde, pridite bliže da vas dohvatim.

Još nije do kraja ni izgovorio posljednju riječ, a trojica su ga šćepala za ruke. Četvrti je brzo povukao kolt.

Kopač se izbezumljeno zagledao u uperenu cijev.

— Hej, zar ćete ustrijeliti ne-naoružana čovjeka?

Revolveraš koji je držao kolt pakosno se nasmiješi.

— Ne brini, momče!

Brzo je podigao ruku i koltom tresnuo zaprepaštenog kopača iza uha. Čovjek se bez riječi skljoka na pod. Revolveraš mirno vrati kolt u korice i okrene se prema stolu za kojim je sjedila porota.

— Možete nastaviti, gospodine Atkinse

Dvojica su iznijela onesviještenog kopača.

Neki kopači su se osvrnuli. U pogledima im se nazirala uznemirenost.

Zar Atkins tako zamišlja održavanje reda, pitali su se mnogi?

Takvih je zasad bilo malo.

Oni drugi su zažagorili. Neki su i zapljeskali pokazujući time da odobravaju ono što se upravo bilo dogodilo. A Milt Atkins se kočoperio na svom mjestu očito zadovoljan autoritetom koji je uspio nametnuti.

— Nastavljamo! — povikao je i drškom kolta lupio po stolu. Žagor se postupno stiša.

— Molim svjedoka Harveyja Thomsona da pride.

Sa stolice se digao mršavko u dronjcima kojem su se ispod poderane košulje vidjela mršava prsa. Iskašljao se i pošao prema mjestu predviđenom za svjedoke.

— Recite nam što ste vidjeli i čuli, gospodine Thomsone — reče Atkins naginjući se malo naprijed.

Chet nije skidao pogleda s vlasnika hotela. Morao je priznati da momak izvršno igra svoju ulogu. Doimao se kao da cijelog života ništa drugo nije radio.

Mršavi kopač se ponovo iskašlje, nabere obrve i počne:

— Bilo je to ovako. Upravo sam se vraćao sa svoje parcele kadli odjeknuše dva hica. Jasno sam ih čuo. Potrčao sam, stigao do uličice i tada me obuže čudan osjećaj. Osvrnuo sam se na sve strane, ali nikoga nisam vidio. Zatim sam se zaputio k Henryju, to jest gospodinu McNultyju, koji je sada mrtav, jer sam kod njega htio nešto pojesti. Našao sam ga ispružena na podu. Bio je mrtav, ustrijeljen.

U Atkinsovim očima je bljesnulo. Išlo je baš onako kako je bio isplanirao.

— Što ste zatim uradili, gospodine Thomsone? — upita predsjedajući.

— Istrčao sam iz kuće kao da mi je zvečarka u hlačama — reče svjedok. — A kad sam već bio blizu Glavne ulice, vidio sam ovu dvojicu.

Thomson pokaže prljavom rukom na Cheta i Jimmyja.

— Dalje! — hrabrio je Atkins kopača.

— U ruci su držali koltove, toga se dobro sjećam.

— Odakle su došli?

Svjedok se počese za uha.

— To nisam vidio, ali sam siguran da su odnekud odjednom iznikli. Zacijelo su se skrivali.

— To je dovoljno. Hvala — reče Atkins i skrene pogled na dvojicu optuženika.

Dugo ih je motrio, najprije Jimmyja a zatim je pogled zadržao na Chetu. Tamne oči svjetlucale su podrugljivo.

— Što vi na to kažete, gospodine Quade? — upita podbočivši rukama bradu.

Chet se trpko osmjehne i reče:

– Sve su to najobičnije izmišljotine, Atkinse. Ovaj Thomson nije bio u uličici kad smo mi u nju utrčali. Prema tome, nije nas mogao vidjeti.

– Znači da priznajete da ste bili u toj uličici.

– To nikad nismo nijekali.

– I da ste u rukama držali koltove.

– Ni to ne nijećemo. Čuli smo pucnjeve pa smo iz Glavne ulice pitali prema McNultyjevu restoranu.

– Zašto? – poviče netko iz publike.

Chet se ne okrene. Čovjeka je prepoznao po glasu. Bio je trgovac Elmer Jones.

Zašto se izlaže opasnosti, pomisli Chet. Zar je zabrinut za trgovinu s našim rančem ako nas dvojicu objese?

Ili je i on shvatio da je čovjek poput Milta Atkinsa prava zmija otrovnica za neobuzdane stanovnike slobodna grada kao što je bio Hotdog City.

Chet se prezirno nasmiješi.

– Zar nisam bio dovoljno jasan. Čuli smo dva pucnja i odmah pomislili na najgore.

– Na najgore!? Budite jasniji!

– Naslutili smo tko je žrtva – reče Chet i uperi pogled u vlasnika hotela – a i znali smo da ste vas dvojica zavađeni.

U salunu nastane žamor, ali se odmah stiša.

– Je li još netko čuo ta dva pucnja – upita Atkins i pogledom zaokruži po okupljenim ljudima.

Svi su jednodušno zanijekali.

Atkins iskrivi lice u grimasu kao da njome izražava žaljenje.

– Ne piše vam se dobro, momci – reče vrteći glavom.

S time je Quade i računao.

– Škot je prozreo tvoju igru, Atkinse – poviče Chet oštro – Okupio si desetak grubijana da za tebe obavljaju prljavi posao, zar ne? Tko u gradu ne bude poslušan, dobit će posjet. I to ne kakve dobrodušne tetke Mary, ni govora! Posjetit će ga razbijači i revolveraši. A ako ti to ne bude koristilo, netko će mu podmetnuti požar. Samo toliko da se neposlušni momak prestraši. Uvjeravam vas da je Milt Atkins vičan toj igri. Neće mu biti prvi put.

Cheta su okružila petorica revolveraša sijevajući očima.

Jedan podiže kolt i krajičkom oka pogleda prema gazdi. Čekao je samo mig.

Atkinsovo lice je posivjelo a tamne oči isijavale su bijes. Neizvjesnost je potrajala nekoliko sekunda. Onda Atkins je dva vidljivo zaniječe glavom.

Revolveraš vrati kolt u koricu, a prisutni zažagore. Atkins udari koltom o stol i žagor se stiša.

– Gospodine Quade – reče predsjedajući upiljivši pogled svojih tamnih očiju u Cheta – ja sam u prvom redu poslovan čovjek i stalo mi je da se u ovaj dosad razularen grad uvede kakav-takav red. Stoga sam prihvatio da se kandidiram za ovo mjesto a ljudi su me, kao što zacijelo znate, izabrali velikom većinom. Zar vam to ništa ne govori?

Atkinsove oči zračile su slatkovoditnim sjajem.

– Ili se usuđujete tvrditi da su svi ovi čestiti građani budale?

Čuli su se povici odobravanja. Atkins podiže ruku i ponovo nastade tišina.

Chet se nasmiješi podrugljivo.

— Ako je tako kao što kažete, onda je zaista riječ o budalama.

Prije nego što je itko uspio stati srdžbu, Chet upita:

— Gdje su ona četiri stara kopača kojima ste obećali mjesto u poroti, Atkinse?

— Doživjeli su nezgodu — odgovori vlasnik hotela i dalje bezizražajna lica.

Chet izvije obrve hineći iznenađenje.

— Nezgodu! Što ne kažete?! Da nisu slučajno dospjeli pod šake vaših plaćenika?

Atkinsove su oči sijevale.

— O tome dosta — odreže gledajući mrko svoga sugovornika. — Starkelje su doživjele nezgodu i to je sve što znam. Uostalom, ovdje smo se okupili da vama sudimo.

Chet se osvrne preko ramena i pogledom prijeđe po licima prisutnih.

Promjena je bila očigledna. Jednoj trećini očito je splasnulo početno oduševljenje. Na licima im se sada odražavala zabrinutost.

Ali Chetu je bilo jasno da iz te promjene neće izvući neke neposredne koristi. Oni drugi, skitnice, ološ i Atkinsovi ljudi bili su i dalje u većini.

Čovjek iz Arizone ponovo je počeo:

— Ovdje vrijedi stari nepisani zakon kopača zlata po kojem čovjek proglašen krivim može biti obješen, izopćen iz zajednice ili pretučen. Ovo nije ni Golden City ni Denver. Ovdje se su-

di po pradavom zakonu slobodnih ljudi.

Chet se prezirno nasmije i poviše:

— Kad jednom prikupiš svu vlast u ovom gradu, Atkinse, ovo više neće biti slobodni ljudi. Tada će te morati pitati smiju li uopće tražiti zlato na svojim parcelama.

Atkins se pravio kao da ništa nije čuo, kao da su riječi bile izrečene u zrak. Šutio je, još se nije smio prenagлити. Položaj mu još nije bio dovoljno učvršćen.

Najprije će morati ukloniti Cheta Quadea zatim će se pobrinuti za sve one koji bi mogli ugroziti ostvarenje njegovih planova.

Ne, još valja pričekati. Svaka preuranjena naglost mogla bi značiti kraj njegove vladavine prije negoli je uopće i počela.

Ispod stola izvuče dva opasača s koltovima.

— Jesu li to vaši opasači? — upita okrivljenike.

— Jesu — odgovorili su istodobno.

Ali Chet je već uočio promjenu.

— To nisu naši koltovi. Ove je netko kasnije gurnuo u naše korice.

Atkins podrugljivo zakoluta očima, nasmije se i reče:

— Očekivao sam upravo takav odgovor.

Zatim prozove neka imena, na što se odazove četvorka koja je Cheta i Jimmyja uhvatila i dopratila do saluna.

— Gospodo — obrati se predsjedajući četvorici revolveraša.

— Je li to oružje koje ste oduzeli okrivljenicima?

Potvrdili su jednodušno.

– Je li utvrđeno da je iz tih koltova pucano?

I u tome su bili jednodušni.

– Time bi saslušanje bilo završeno – reče Atkins oštro. – Porota se može povući na vijećanje.

Ljudi su ustali i izmijenili nekoliko riječi.

– Trista mu gromova! – žestio se Jimmy Twodance. – Ovi će nas zacijelo proglasiti krivim i osuditi na smrt vješanjem. A to znači da ćemo uskoro omastiti uže.

Chet ga pogleda iskosa i tužno se osmijehne.

– A što si drugo očekivao.

– Imaš pravo, te bitange... – mladić se od uzbuđenja zagrcne, ljutito stišući pesnice.

Nije im preostalo drugo nego da pričekaju da porota kaže svoju riječ.

V

Nije potrajalo dugo.

Porotnici, koji su se bili povukli, ponovo su prišli stolu. Dvanaest pari očiju zapiljilo se u okrivljenike a oni su po licima porotnika lako zaključili kakva je odluka donesena.

Ovu porotu nisu sačinjavali najugledniji građani, kao što se obično događa u sličnim slučajevima, nego same protuhe i ljudi s ruba zakona. I u rukama takvih ništarija sad je bio život dvojice mladića s ranča u Bluegrass Valleyju.

Pa i onih nekoliko kopača zlata priklonilo se većini. Što iz straha, što u nadi da će u svemu tome i oni imati nešto koristi.

Jedan od njih se kratko iskašlje, poderanim rukavom obriše

usta i reče promuklim glasom:

– Zaključili smo da su ova dvojica ubojice.

Riječi su mu bile popraćene burom odobravanja, pljeskom i tapkanjem nogu. Kad je ponovo bio uspostavljen mir, čelavi bradonja, koji je maločas govorio u ime porote, doda:

– Zbog tog zločina će visiti. Budući da je danas već prekasno, vješanje odgađamo za sutra.

Čelavko sjedne, osmijehujući se zadovoljno revolverašima koji su stražarili iza Cheta i Jimmyja. Pošto je Atkins donekle stišao graju, povikao je povišenim glasom:

– Tišina! Da najavam presudu.

Svi su se pretvorili u uho, premda je bilo jasno kako će ona glasiti.

Atkins se obrati poroti.

– Je li odlučeno jednoglasno? – upita.

– Jednoglasno.

– Ako je tako, odlučujem da ova dva okrivljenika, Chet Quade i Jimmy Twodance, prema ovdašnjem zakonu, sutra u jedanaest sati budu obješeni. Sada ih odvedite u napuštenu okno.

Četvorica revolveraša izvuče koltove i izguraše dvojicu osuđenika kroz prolaz koji su prisutni odmah napravili

Atkins zaobiđe stol, požuri i stigne ih na samim vratima. Na licu mu je lebdio izraz zadovoljstva. Osmijehne se i šapne Chetu:

– Ovdje mi se nećeš ispriječiti na putu, prokleti revolverašu. Ovdje sam ja gazda, a ti ćeš sutra visiti.

– Saslušajmo im posljednju želju – oglasi se iz okupljenog mnoštva trgovac Elmer Jones.

Atkins duboko povuče zrak i reče:

– Dakako, prijatelji. Na to sam sasvim zaboravio.

Zatim se okrene dvojici osuđenih na smrt i upita:

– Imate li posljednju želju?

– Jimmy se više nije mogao obuzdati. Pogledom punim mržnje zapilji se u Atkinsa i po-više:

– Da mi je samo u rukama kolt da ti mogu smrskati tu lopovsku glavu. Ti znaš i te kako dobro da mi nismo počinili taj zločin. Uvjereni smo da su to uradili tvoji plaćenici. Ustrijelili su McNultyja po tvom nalogu.

Jedan od četvorice revolveraša podiže kolt i htjede ga udariti, ali Chet pravovremeno povuče Jimmyja u stranu i udarac samo okrzne mladića po rame-nu.

– Smiri se, budalo – otrese se Chet prigušeno na kauboja.

– Sve ćeš pokvariti.

Revolveraši su prijeteci podigli cijevi, ali ih Atkins smiri pokretom ruke. Na usnama mu je titrao izraz omalovažavanja.

– Pustite ih neka laju. Gristi ionako ne mogu. Vodite ih. Da ih do sutra više ne vidim.

Chet zgrabi Jimmyja za ruku i snažno ga povuče za sobom. Stigavši u pratnji pred salun, jedan revolveraš se pakosno namisije Jimmyju.

– Pripazi, momče! Budeš li se ponovo otimao, nećeš doživjeti da te objesimo. Ustrijelit ćemo te kao kojota.

U salunu su već vraćali stolove na mjesta. Čulo se struganje nogu o pod, povici i smijeh. Sa-

lun, ovaj put sasvim pun, ubrzo je izgledao kao i svake večeri.

Ali nisu svi pohrlili za šank da utaže žeđ. Neki su izašli pred salun i nabrana čela zabrinuto se zagledali za naoružanom pratnjom koja je provodila dvojicu osuđenika. U očima nekih od njih ogledala se sumnja u ispravnost donijete odluke »rudarskog suda«.

Chet na trenutak na drugoj strani ulice spazi debelo lice Elmera Jonesa. Pazeći da ga revolveraši koji su pratili osuđene ne opaze, Jones je iskoristio zgodan trenutak i namignuo Chetu.

Čovjek očito nešto smjera, pomisli predradnik.

Neupadljivim naklonom potvrdi da je primio poruku, a kad je nakon pola minute ponovo pogledao udesno, Jonesa više nije bilo na nogostupu.

Naoružani pratioci pomno su motrili svakoga koga bi zatekli na ulici ili na nogostupima. Atkins im je vjerojatno naredio da upamte one na koje budu naišli putem. Svi Atkinsovi prijatelji sada su u salunu i ondje piju u čast uspješno završenog sude-nja.

A oni drugi bit će smatrani Atkinsovim neprijateljima! Toga se Elmer Jones pribojavao i zato je šmugnuo u prvu uličicu.

Već se smračilo a sa zapada je puhnuo povjetarac. Chet se okrene pratiocima.

– Gladni smo.

– Tko ti je kriv, momče – iskesi se bljedoliki revolveraš. – Zašto nisi poželio dobru večeru, kad te gazda upitao imaš li kakvu želju. Sada je prekasno.

Chet se revolverašu zapilji u oči sve dok ovaj ne obori po-

gled. Čovjek je bio svjestan nadmoći kojom je zračio tamnopusi osuđenik i to ga je oneraspoložilo. Ipak se obuzdao jer je znao da mu gazda ne bi oprostio nepromišljenost.

Uskoro su se svi našli pred napuštenom rudarskom jamom. Osuđenike su spustili u nju i uže je začas iščezlo kroz otvor. Komadić neba iznad dvojice osuđenika više nije bio nalik na plavu mrlju. Nebo je sada tamno i doima se zlokobno, upravo u skladu s tmurnim raspoloženjem mladoga kauboja. Pa ipak, još se nadao.

Možda Chet smisli kako da se izvuku!

— Što si ušutio? — upita prijatelja. — Ili si se već prepustio sudbini?

Chet ga znakom upozori da bude tiši.

— Ne tako glasno — prošapće. — Zacijelo su postavili straže. Poslije, kad se momci umore i malo pridrijemaju, prionut ćemo poslu.

Mladić se zblene.

— Kakvu poslu?

— Stijenke su od čvrste ilovače. Nožem ćemo izdupsti stepenice. Čim se popnemo dovoljno visoko, uspet ćeš mi se na ramena i ispenetrati iz jame. Potom ćeš se prikrasti konjušnici, osedlati mojeg vranca i odjahati na ranč.

Proteklo je pola minute a mladi je kauboj još razmišljao o planu bijega. Da, to je bila jedina mogućnost. Ali nešto nije shvaćao.

Zašto ne bježe obojica?

Kad je za razlog upitao predradnika, on mu odgovori:

— Imamo samo jednog jahaćeg konja.

— Zašto ne odjašeš ti?

— Ti si lakši. Tako će konj brže napredovati.

— Gluposti! — odmahne mladić rukom. — Ti si iskusniji. Ti bi to bolje obavio od mene.

Quade je odgovorio tek nakon nekoliko minuta. Zar mu je mogao reći da mu je kao predradniku dužnost da se brine o svojim ljudima. A sada, kad su u škripcu, prva mu je briga da spasi mladića, a tek onda sebe.

— Jimmy, praktički je neizvedivo da se spasimo obojica.

— Kako to misliš?

— Ti ćeš se popeti preko mojih ramena, a ja? Nemamo uže koje bi mi mogao dobaciti. Osim toga, teži sam od tebe. Sumnjam da bi ti izdržao toliki teret, pogotovo na tako neprikladnu uporištu kao što će biti stepenice izdubljene u ilovači. A jedan od nas dvojice mora dovesti pomoć.

Ali Jimmy je uporno tjerao svoje.

— A da ukrademo konja?

— Kome ja to govorim! — ljutio se Chet vrteći glavom. — Zar ti nije jasno da bismo time mogli sve pokvariti. Vrijeme je dragocjeno, a osim toga, tako bismo Atkinsove momke zacijelo upozorili na naš bijeg.

Chetu je na jedvite jade uspjelo da Jimmyja uvjeri u ispravnost svoje odluke.

Vrijeme je proticalo u šutnji. Protekao je sat, pa i dva, ocijenio je odoka Chet. Još jedan sat pa će početi praviti stepenice.

Gore iznad njih već se dugo nije čulo ništa. Chet još jednom pažljivo osluhne, zatim iz čizme izvuče lovački nož.

— Vrijeme je da počnem — šapne.

Zabivši čvrstu oštricu u ilovaču, stade vaditi velike komade zemlje. Radio je brzo i znalački. Svako malo opipavao bi lijevom rukom je li na iskopanom mjestu ostao dovoljno čvrst oslonac.

Nakon pola sata zamijenio ga je Jimmy.

S vremena na vrijeme zaškripalo bi kad bi mladić oštricom zastrugao o kakav kamen. Često bi prekidali posao i pažljivo osluhnuli. Ne, ništa ih nije ometalo u poslu. Oko jame je vlada la mukla tišina.

Zar nisu postavili stražare, upita se Chet. Ili su se momci opili i zaspali na stražarskom mjestu.

Chet odjednom osluhne, stavi ruku kauboju na nadlakticu. Mladić odmah prestane kopati. Sad je i Jimmy čuo da se gore nešto miče.

Netko se pokušavao tiho prikrasti jami, ali mu je to teško uspijevalo. Svako malo bi zapucketala grančica.

Čovjek je neiskusn, pomisli Chet. Kao da medvjed prolazi kroz šikaru. Možda i nije bilo tako glasno. Chet je imao izvanredno razvijen sluh.

Gore se još vidio isti dio neba.

Tada ga odjednom jednim diljelom zakloni sjena.

— Hej, Quade, kauboju — reče netko odozgo. — Spustit ću vam uže i jednoga izvući napolje. Tada ću odmagliti a vi se dalje snalazite kako znate. Morat ćete vraški paziti jer su postavili tri stražara. Jeste li me razumjeli?

— Jesmo — potvrdi mu Chet odozdo.

Nije li to ipak stupica, vrzlo se Chetovom glavom? Možda je

i to Atkinsovo maslo. Kad nas netko od njegovih ljudi bude izvukao, pustit će nas da potrcimo i ustrijeliti nas nakon nekoliko koraka.

No bez obzira na sumnje koje su ga obuzele, iskušenje je bilo preveliko i on se odlučio:

— U redu, čovječe — javi se tiho iz jame. — Baca j već jednom to uže.

Prilika na otvoru zamahnula je rukom i donji dio užeta tresnuo je na zemlju.

— Podigni ruke, Jimmy — reče Chet i mladom kauboju sveže uže oko grudi.

— Gotovo je! Diži!

Neznanac počne vući. Čulo se njegovo zadihano disanje i struganje užeta po gornjem rubu otvora. Nekoliko grumena zemlje palo je u dno jame.

Jimmy se nogama odupirao o stijenu i neznanac ga je već podigao tri metra kadli Chet svojim nepogrešivim instinktom nasluti opasnost.

Nepoznati spasilac neće moći izvesti ono što je bio naumio.

Gore kod otvora nastane pometnja. Začuje se prigušeni krik.

Chet raširi ruke upravo na vrijeme da prihvati Jimmyja i ublaži mu pad. Da to nije uradio, mladić bi se zacijelo vraški natukao. Sad su se obojica valjala po zemlji, ali srećom neozlijeđeni.

Odozgo odjekne zadovoljan glas.

— Znali smo da će se tako nešto dogoditi. Gazda je predvidio sve. Bilo mu je sumnjivo što je Quade nakon osude ostao hladnokrvan. Znači tako, ova dvojica u jami dobila su spasioca. Prinesite svjetiljku, momci, da

vidimo kakvu smo to ptčicu uhvatili.

Jimmy se uspravi, duboko udahne, i procijedi prigušeno:

— Nadam se da ga momci neće odmah ubiti.

Otvor bivšega rova odjednom je obasjala svjetlost. Bila je, međutim, preslaba da bi doprla do dna jame.

— Oho! Koga to vidim! — začu se povik iznenađenja. — Elmera Jonesa!

— Ovo je pravo izdajstvo, momče — praskao je drugi stražar. — Tvoje mušterije, kopači, osudili su ovu dvojicu za ubojstvo, a ti ih vadiš iz jame! Zašto si se, do đavola, u to upustio?

— Zato što ste optužili nevine ljude — poviče trgovac. — Sve je smislio vaš gazda Milt Atkins. Njemu je mjesto u zatvoru ili na stablu s užetom oko vrata, a ne ovoj dvojici u jami.

— Ne pričaj gluposti — poviče stražar. — Ubojicama je suđeno pravedno.

— Varaš se — odbrusi mu Jones. — U poroti je bilo više protuha nego pravih kopača.

Zatim se začuje nešto nalik na snažnu pljusk u prigušeno stenjanje.

— Zaveži tu svoju prokletu gubicu! — zaprijeti čovjek koji je očito predvodio stražare. — A vi, momci, naučite ga redu. Samo pripazite da ostane živ. Uvjerem sam da bi gazda s njime htio izmijeniti nekoliko riječi. On nam nije potreban u gradu, pa će mu gazda vjerojatno otkupiti trgovinu. A to ovome smutljivcu tek treba utuviti u glavu kako bi potpisao ugovor. Pokušajte ga uvjeriti, momci.

Počeli su pljuštati udarci, Elmer je bolno zastenjao i odjednom se sve smirilo.

— Dave, budalo — planuo je predvodnik stražara. — Zar se nisi mogao obuzdati. Čovjek se onesvijestio.

— Polit ćemo ga vodom, osvijestiti i početi iz početka — predloži netko.

— Ne, dosta je — reče treći. — Dick je otišao šefu da ga o svemu obavijesti. Vas dvojica odnesite momka u njegovu kuću i tamo ga ostavite. Ja ostajem ovdje.

— A zatim?

— Smijenit ćete me za dva sata.

— Ako dotle netko drugi bude pokušao osloboditi osuđeničke? — upita netko.

— Ne brinite. Dick će razglasiti što se dogodilo i svakog će proći volja da se u to petlja. A sad na posao. I nemojte se opiti! Očekujem vas za dva sata. Jasno?

Čulo se nerazgovijetno mrmljanje i topot koraka.

Jimmy zgrabi nož i njime počne kopati.

— Niste imali sreće — naručim se stražar koji je ostao. — Ipak ćete posjetiti, uvjeravam vas.

— Možda se varaš — dobaci mu Chet bijesno.

Čovjek se podrugljivo nasmije i udalji od otvora.

— Nastavi! — reče Chet.

VI

Prošlo je više od sat i pol. Quade odloži nož.

— Čini se da je dovoljno — šapne. — Najprije ću se ja popeći što više budem mogao, a zatim ti meni na ramena.

Napeto su osluhnuli. Oko otvora je bilo tiho. Jimmy se počne verati hvatajući se rukama za rubove udubine u ilovači. Već je napipao Chetove čizme. Sad je penjanje postalo mnogo teže. Valjalo je paziti da ne izgubi ravnotežu.

Rukama je već Chetu obujmio bokove i nogom počeo tražiti uporište.

— Nastavi — požurivao ga je Chet. — Kućkini sinovi će se uskoro vratiti.

Jimmy je djelić sekunde bio neoprezan. Komad ilovače se odlomio i pao u dno jame, ali se mladić, na sreću, čvrsto prihvatio Chetu za ramena. Pošto je malo odahnuo, uspio je desnom nogom napipati udubinu, u nju gurnuti nogu i, pošto se uvjerio da je uporište čvrsto, odbio se naviše.

Uspjelo je! Stajao je prijatelju na ramenu.

— Penji se već jednom — zahtjeva Chet pod tolikom težinom.

Mladi kauboj se odbije, rukama dohvati rub otvora i podiže se.

Neko je vrijeme nepomično ležao, gornjim dijelom tijela prebačen preko ruba otvora. Nekoliko komada ilovače se odlomilo i palo u jamu.

Jimmy podiže glavu. Odmah je opazio stražarevu siluetu. Čovjek mu je bio okrenut leđima. Zapiljio se u Glavnu ulicu odakle su dopirali zvuci muzičkog automata izmiješani s hihotom djevojaka.

Jimmyju nije preostalo mnogo vremena. Smjena straže bi mogla stići svakoga trenutka.

Napeto je razmišljao. Kako bi bilo da s leđa iznenadi stražara,

udarcem ga onesvijesti i odzme mu kolt.

Ne, odmah odustane od toga. Bilo bi preupadljivo. Brzo bi otkrili da je pobjegao i za njim pošli u potjeru. Buka u gradu načas se stišala. Stražarev pogled i dalje je bio uperen prema središtu grada. Automati iz saluna ponovo su zasvirali i priгуšili svaki šum.

Jimmy se oprezno iskobelja iz jame i otpuže do gomile nabacene zemlje prekrivene daskama i gredama. Tamo se pritaji. Pogledavši odloženi rudarski materijal, opazi gredu s pribijenim daskama koja je kopačima služila za dovod vode. Ugledao je i drveno korito kojem je bila odvaljena donja daska.

To valja iskoristiti, sine mladom kauboju. Pokušat će odlumiti kopača koji mora hitno pribaviti novu dasku.

Uspravivši se, zaštropota među otpacima i opsuje.

— Hej, tko je to tamo? — uznemiri se stražar i rukom maši za kolt.

— Odlomilo mi se dno korita — dobaci mu Jimmy ljutito. — Potrebna mi je nova daska.

Stražar priđe bliže a Jimmyjevo lice orosi se znojem.

— Ah, tu je jedna daska — promrmlja Jimmy oraspoloženo. — Isjeći ću komad i namjestiti ga na korito.

Ne čekajući što će stražar na to reći, Jimmy naprti na leđa korito i dasku te se udalji. Imao je sreću. Stražar ga je pustio bez ijedne riječi. Okrenuo se i vratio k jami.

Pognut pod teretom Jimmy se zaputio putem između parcela. Odmakavši pedesetak me-

tara i uvjerivši se da ga stražar više ne može vidjeti, polako odloži dasku i korito na gomilu otpada.

Osvijetljeno središte zaobišao je u velikom luku. Prolazeći između šatora naišao je nekoliko kopača, ali nitko na njega nije obraćao pažnju.

Tako je neometeno stigao do konjušnice. Oprezno je otvorio vrata, zakoračio u zamračenu prostoriju i zastao.

— Ne miči se! — javi se netko iz tame. — U tebe je uperena sačmarica napunjena olovom.

Jimmyju se potonule sve nade. Čovjek će ga ustrijeliti ili pozvati Atkinsove revolveraše.

— Zašto si došao? — zareži čovjek iz tame s prijetnjom u glasu. — Tko te šalje? Atkins? Vara se ako misli da može otкупiti moju konjušnicu za nekoliko dolara. Ja sam već star, ali znam kako se to radi. Nosi se i reci gazdi da mu kod mene neće upaliti. Već sam poslao pismo kojim sam sve što imam u gradu ostavio svom nećaku. A ako mi se nešto dogodi, on će dovesti nekoliko snažnih momaka i sve vas otjerati.

Jimmyju padne kamen sa srca. Starac ga je zabunom smatrao Atkinsovim revolverašem.

— Nepotrebno se uzrujavaš, stari — reče Jimmy.

Starac u prvi mah zine od iznenadenja. Zatim htjede nešto oštro odgovoriti, ali ga mladić preduhitri.

— Ne šalje me Atkins, niti sam ikad bio u njegovoj službi.

— Ah, tako! Tko si onda?

— Danas smo stigli iz Bluegrass Valleyja i ovdje ostavili konje. Sad mi je hitno potreban vranac.

— Trista mu čuda! — zgrane se stari konjušar. — Pa ti si momak kojeg su osudili na smrt!

— Tako je — promrmlja Jimmy. — A sad brzo po konja. Chet Quade je još u jami. Ako mu pravovremeno s ranča ne dovedem pomoć, ovi će ga nitkovi sutra objesiti.

— Odmah — uskomeša se starčić i pojača plamen stolne svjetiljke.

Na žučkastoj svjetlosti zasjale su na trenutak cijevi sačmarice dok ju je konjušar odlagao uza zid.

— Očekivao sam Atkinsove bitange — reče stari. — Znaš, nešto slično mi se već dogodilo. Jedanput su me ucijenili, ali ovaj put neće. Atkins će pritisnuti sve vlasnike prodavaonica u gradu i od svakoga zatražiti određenu svotu za takozvanu zaštitu. Ali kod mene mu neće upaliti.

Jimmy je shvaćao starčev bijes, ali situacija nije bila tako jednostavna. Atkins se neće tek tako složiti da mu netko kviri planove.

— Što ako te netko ustrijeli s leđa?

Starac se malo zamisli, zatim slegne ramenima.

— Ništa, baš ništa, više me neće biti. Ali će me nećak osvetiti. A momak je na vraškom glasu. Goni stado iz Teksasa u Kansas.

Vranac je uskoro bio osedlan. Jimmy se iznenadi kad u torbama nađe novac koji su dobili za prodano meso.

— Neka tvoj nećak i dalje mirno tjera svoje krave osmjehe se Jimmy starcu. — Mi ćemo s ovdašnjim ološem i sami izići nakraj.

Vlasnik konjušnice uzvratu mu osmijeh. Znao je da to nije puko hvalisanje. Momci s ranča Skull pročuli su se kao tvrdi borci.

— Imaš pravo, nekoliko momaka iz Bluegrass Valleyja mogli bi ih srediti — promrmlja starac i pruži uzde Jimmyju. — Ne gubi vrijeme, momče! Vrijeme leti! Pazi da čitav stigneš na ranč i pravovremeno dovedi pomoć!

Zatim je oprezno provirio kroz odškrinuta vrata i, uvjerivši se da u blizini nema nikoga, otvori ih i propusti jahača.

— Zrak je čist — šapne starac i mahne rukom.

Jimmy mljacne i vranac se uputi korakom prema izlazu iz grada. Ostavivši daleko za sobom posljednje kuće i šatore, natjera konja u trk.

Vranac je galopirao iz sve snage, ali se činilo da nestrpljivom jahaču to nije bilo dovoljno. Tjerao je konja kao da o tome ovisi sudbina polovice svijeta.

VII

Jimmy je neumorno tjerao vranca. Premda je bila mjesečina, jahanje je, s obzirom na brzinu, moglo završiti i kobno.

Put između Hotdog Cityja i ranča nije bio ravan poput puta kakvim obično voze poštanske kočije i natovarena kola. To je neravan put kroz Grand Mesu, često zatrpavan lavinama kamenja.

Jimmy za sve to nije mario. Na umu mu je samo jedno: ako ne stigne na vrijeme, Cheta će objesiti

I zato bi uvijek iznova potjerao konja čim bi umorna životi-

nja malo posustala. Vranac je snažan i izdržljiv, ali u toj ludoj trci već mu ponestaje daha a na gubicu mu izbija pjena. Jimmy to vidi ali se ne osvrće. Na kocki je prijateljstvo život.

Ono najteže već je bilo za njim. Put se sada počeo spuštati prema dolini kojom se protezao ranč.

Ujahao je u gustu travu, prošao mimo jezerca koje je bljeskalo i pregazio potok koji je tekao dolinom.

Zatim je slijeva ostavio šumarak koji se naslanjao na obronak brda i nakon nekoliko minuta jahanja ugledao ranč. Kao da je i vranac osjetio da im se putovanje primiče kraju. Zanjistaio je i posljednjim snagama grabio.

Jimmy preskoči nisku ogradu, zaobide glavnu zgradu i potjera konja prema staji. Iz navlake izvuče vinčesterku i, gurnuvši metak u cijev, opali. Bio je to znak za uzbunu.

Stanovnici ranča skočili su iz kreveta kao opareni. Već se čuo Carringtonov gromki glas:

— Dvojica neka se pobrinu za konja, a Jim i Doc Smoky neka dođu u kuću.

Stari konjički general sjevernjačke vojske napustio je vojnu službu jer se nije slagao s postupcima svojih pretpostavljenih prema Indijancima. On je bio uvjeren da bi se bila izbjegla gotovo sva ratovanja s Indijancima da su se bijelci držali zaključenih ugovora.

— Udi, Jimmy! — pozove još jednom s trijema i vrati se u kuću.

Doc Smoky je izletio iz kuhinje. Starac je bio potpuno odje-

ven. Celavu glavu je prekrrio širokim kožnatim šeširom.

Stari je vjerojatno spavao odjeven. Kako se drukčije moglo protumačiti da se tako brzo odjenueo.

— Što se dogodilo? — zapita Doc Smoky, kuhar na ranču Skull. — Gdje je Chet Quade? Zar su i njega tamošnji kartaši oderali do kože.

Carrington je u svojoj sobi brzo navlačio uniformu. Iskusni oficir je naslutio da je posrijedi nešto krupno, nešto o čemu ovisi ljudski život, i da se ni jedna sekunda ne smije izgubiti nepotrebno. Zatim uđe u dnevnu sobu u kojoj su ga već čekali Jimmy Twodance i Doc Smoky.

— Ispričaj nam brzo što se dogodilo — obrati se mladome kauboju, koji je brisao znoj sa čela.

Jimmy se najprije okrene starom kuharu i trpklo osmijehne.

— Nije Chet ništa izgubio, ni dolara. Naprotiv, spremaju se da mu nešto poklone. Uže...

Saslušali su ga do kraja ne prekinuvši ga nijednom.

Kad je mladić završio priču, Smokyjeve oči sjale su od uzbuđenja.

— Baš sam se naoštrio. Odjahat ćemo tamo, spaliti to lupeško gnijezdo do temelja i Cheta izvući iz jame. Ako nam bude zahvalan, pomoći će nam da Hotdog City pretvorimo u zgariste. Ako nam pak ne bude pomogao, zaslužuje da i dalje trune u onoj smrdljivoj jami.

Kuhar istrči na trijem i snažno poviče:

— Harry, Ted... odmah osedajte dva najbrža konja.

Kauboji su već bili odjeveni i odmah su potrčali u staju da izvrše naređenje.

Kuhar se vrati u kuću i odmah se povede razgovor o oružju koje će ponijeti sa sobom.

— Uzmi i svoju tešku pušku za bizone — upozori ga bivši general.

— I sam bih se toga sjetio. Mogla bi nam i te kako trebati.

Budući da je kaubojima valjalo izdati još neka naređenja, stari kuhar iziđe na dvorište kojim se uskoro prolomi njegov promukao glas.

General Carrington je dugo zadržao pogled na mladom kauboju. Da li da i njega povede ili ne, razmišljao je.

Hotdog City je bio pravo pakleno gnijezdo. Tamo jedan bezobzirni zločinac pokušava prigrabiti svu vlast ne birajući sredstva. Koliko bi im neiskusni mladić, kao što je bio Jimmy, mogao pomoći?

— Svi ostali momci su novi — reče bivši general uprijevši pogled u mladića. — Ti si jedini od stare družine, i što je još važnije, u tebe možemo imati povjerenja. Na ranču mora ostati povjerljiv čovjek. Hoćeš li preuzeti taj zadatak?

Jimmy se osjeti polaskanim. Obuze ga osjećaj zadovoljstva i ponosa. Povjeravaju mu tako važan posao, njemu koga su kauboji još donedavna smatrali novajlijom.

Ljudi koji su sa Johnom Morganom poslije građanskog rata u dolinu dotjerali prvo stado dobro su prihvatili mladića. Ali oni su svi Južnjaci, a u družini koja se sastoji od Južnjaka jedan kauboj vrijedi onoliko koliko se dokaže.

Jimmy Twodance se uspravi a u pogledu mu zaiskri.

– Da, gospodine. Trudit ću se koliko god budem mogao.

Carrington mu se zauzvrat osmjehne.

– Drugo i nisam očekivao.

Carrington izide na trijem i pozove kauboje. Rekao im je da do njihova povratka slušaju Jimmyjeva naređenja. Radio je to kao da čita dnevnu zapovijed pred postrojenom konjaničkom četom.

Nijedan od sezonskih radnika nije proturječio. Oni će prije zime ionako odjahati dalje. Sada su radili samo onoliko koliko su morali.

Malo zatim sve je bilo spremno.

Budući da je Chetov vranac nakon naporna jahanja bio umoran, za predradnika su za sobom na dugačku užetu vukli prekrasna zelenka.

Njihov se topot uskoro izgubio u noći.

Kauboji su se povukli u spa-vaonicu, a Jimmy Twodance je još dugo nepomično stajao pod jasnim zvjezdanim nebom, pogleda uperena prema sjeverozapadu.

Tamo je Hotdog City, na samom rubu sirove Grand Mese.

– Vjerojatno će uspjeti – prošapće mladić jedva čujno.

Bio je zabrinut jer ova dvojica s ranča Skul I koja su se prihvatila teškoga zadatka i pošla u susret neizvjesnosti i opasnosti, uz Cheta su mu bili najbolji prijatelji.

VIII

Carrington i Doc Smoky zaustavili su konje.

Već se odavno bilo razdanilo i sunce je obasjalo ogoljele liti-ce Grand Mese.

Kilometar ispred njih prote-gao se Hotdog City. S uzvisine s koje su motrili jasno se vidjela glavna ulica sa salunima, hote-lom i drugim zabavištima, a iza njih rudarski kućerci i šatori.

Cinilo se da toga dana gradić neće moći prihvatiti sve koji su se u njega sjatili iz okolnih ru-darskih naselja i logora.

– Za krtice je to pravi praz-nik – promrmlja Doc Smoky pokazujući rukom prema kuća-ma i šatorima. – Danas treba da objese čovjeka, ovi prljavi bi-jednici se tome raduju kao ka-kvoj svetkovini.

Carrington kimne ne skidaju-ći pogleda s onoga što se doga-đalo u Glavnoj ulici.

– Čeka nas vraški težak po-sao, Normane – reče kuhar vr-teći glavom. – Grad je pun okorjelih tipova koje ne treba potcjenjivati.

Carrington pogleda prema suncu.

– Pretpostavljam da još ima-mo vremena – dobaci Doc Smoky.

– Imamo – reče bivši gene-ral. – Ali ne smijemo se previše pouzdati u to da će vješanje doista biti obavljeno u zakaza-no vrijeme.

– Zar misliš da bi mogli po-četi prije? – zabrine se kuhar.

Carrington slegne ramenima.

– Nikad se ne zna. Ako se momci napiju, neće čekati jeda-naest sati.

– Ako je tako, što čekamo – uzvrpolji se Doc Smoky željan akcije i gurne kožnati šešir na potiljak. – Izvucimo našega vr-

log predradnika iz jame. Baš će to biti sjajna priča! Slavni revolveraš Chet Quade čuči u napuštenoj rudarskoj jami i čeka da mu netko spusti uže. Gdje bi bio da nije nas, pitam te? Za nekoliko sati mrtav čovjek.

Carrington nije mogao odoljeti da se ne nasmije, premda im izgledi baš nisu bili sjajni.

Doc Smoky je bio čvrsto uvjeren da Chetu mogu pomoći. Izgarao je od želje da krenu u akciju.

— Kamo ćemo najprije? — upita.

— U hotel „Zvijezda Arizone“ o kojem nam je govorio Jimmy

— odgovori mu Carrington. — Tamo ćemo odlučiti o sljedećem koraku.

Smoky ne odgovori ništa. Lagano podbode konja i nagna ga blagom strminom prema gradu.

Putem su pretekli skupinu kopača zlata koja je hitala prema gradu.

Malo zatim ujahali su u Glavnu licu. Sve je vrvjelo od ljudi koji su se uputili u grad da prisustvuju vješanju.

Pred salunom je već bilo dosta privezanih konja, a na nogostupima su se ljudi okupili u skupine i živo raspravljali.

Lako se moglo uočiti da su se podijelili u dvije stranke. Jedni su bili za to da se Chet oslobodi.

— Ništa mu nije dokazano — čuli su Carrington i Doc Smoky u prolazu.

Ali oni drugi, koji su na bilo koji način ovisili o Atkinsu, bili su u većini.

— Zašto toliko čekamo — ljutio se neki pijani kopač. — Objesimo ih odmah.

Jahači iz Bluegrass Valleyja sjahali su pred hotelom i privezali konje.

Doc Smoky se nestrpljivo osvrtao na sve strane. Nešto ga je očito kopkalo.

— Zašto tu tratimo vrijeme?

— šapne Carringtonu. — Izvucimo Cheta iz jame i odmaglimo.

Stari kuhar nije bio kukavica, ali njih su bila samo dvojica protiv bande među kojima je bilo desetak opasnih revolveraša.

Carrington ga pogleda iskosa i zavrti glavom.

— Zar misliš da bi time sve bilo riješeno?

— Pa... Chet ne bi završio na vješalima — objašnjavao je Doc Smoky. — A kad se jednom domognemo ranča, mogu nas poljubiti u jedno mjesto.

— Zar ne shvaćaš da se Atkins zainatio da ukloni Cheta? Koliko sam mogao razabrati iz Jimmyjevih riječi, posrijedi je nešto iz njihove prošlosti. Ako sada Cheta jednostavno izvučemo i odmaglimo u Bluegrass Valley, navući ćemo na vrat još veću nevolju.

— Pa... samo sam mislio — izmotavao se stari kuhar.

— Preslabi smo da bismo se mogli suprotstaviti Atkinsovim ljudima. Dolinu je teško braniti jer se u nju može doći s nekoliko strana.

— Ako s pašnjaka povučemo sve kauboje i rasporedimo ih na najugroženija mjesta — reče Doc Smoky.

Bivši general zaniječe glavom.

— Premalo ih je da bi uspješno mogli zatvoriti prilaze. A Atkins bi mogao podići na noge i stotinjak ljudi.

Stari kuhar se zagleda prema dalekim planinama na jugoistoku.

— Šteta što je Veliki Nos odveo svoje radnike na nova-lovišta. On bi nam bez sumnje priškočio u pomoć.

— Šteta — složi se Carrington. — Ovako se moramo pouzdati u svoje snage i domišljatost.

— Valjda ćemo smisliti nešto pametno. Uđimo u hotel.

Iz navlake je izvukao tešku pušku, stavio je pod ruku i za Carringtonom krenuo prema ulazu.

Kad su se uspeli stepenicama, dočeka ih bučna svirka iz muzičkog automata. Čuo se i hihot djevojaka, zatim i grohotan smijeh kopača.

Ljudi su bili izvršno raspoloženi. Tako rijedak događaj valjalo je proslaviti. Carrington i Doc Smoky uđu, malo zastanu, zatim se upute prema šanku.

Prostor oko šanka bio je ispunjen raspoloženim kopačima tako da mu je bilo teško prići a kamoli dobiti nešto za pice.

Carrington gurne Smokyja i upita glasno:

— Jesi li za jednu partiju pokera?

Stari kuhar iskrivi lice kao da je zagrizao u gorko voće.

— Pa... nemam ništa protiv.

Prokrčili su put prema kartaškim stolovima za kojima je bilo dovoljno mjesta. Za tri stola prekrivena zelenom tkaninom sjedili su profesionalni kartaši odjeveni u crno, premještajući dokono karte iz ruke u ruku.

Carringtonovu pažnju privuku teški stolovi i drugi skupocijeni namještaj. Koliko je samo

stajalo novca, pomisli, da se sve to dopremi u ovaj zabitan kraj.

Hotel »Zvijezda Arizone« bio je doista izvršno namješten i mogao se usporediti sa sličnim središtima razonode u velikim stočarskim gradovima kao što su bili Dodge City i Wichita.

— Jeste li za igru, gospodo?

— dobaci im suhonjavi kartaš miješajući karte.

— Svakako — nasmiје se Doc Smoky.

Carrington, čija se uniforma upadljivo isticala među loše odjevenim kopačima, sjedne prvi. Smoky zauzme mjesto pokraj zida tako da mu nitko nije mogao gledati u karte.

Kartaš počne dijeliti. Karte su počele letjeti preko stola u ravnomjernom taktu. General je dobio tako loše karte da s njima ništa nije mogao početi. Smoky je bio bolje sreće. U rukama je imao tri dame, trojku i osmicu.

Kuhar odloži dvije bezvrijedne karte i uzme dvije nove. Izvršno se svladao jer je od te dvije jedna bila četvrta dama.

Smoky je dobio tu partiju.

Sreća ga je poslužila i u sljedećim igrama i uskoro se pred njima na stolu našla poprilična svota. Osmijeh na smežuranu licu mu se iz igre u igru širio.

Kartašu je, činilo se, naposljetku dozlogrdilo. Zaključio je da je taj starac naborana lica dobio dovoljno.

Odluči se poslužiti trikom, prijevarom. Doc Smoky je bio vraški oprezan. Znao je većinu prljavih kartaških trikova i prema tome je reagirao.

Tripot je iskočio iz igre jer je već bio uložio prvi ulog a lice profesionalna kartaša svaki je put zadobilo izrazito nezdravu

boju. I tako su uzastopni pokušaji čovjeka u crnom da vrati izgubljeni novac završili neuspjehom.

— Pedeset — reče kartaš i u sredinu stola gurne hrpu kovanica novca.

Smoky se zamišljeno zagleda u svoje karte. Skupio ih je, pa ponovo rastvorio i pod vršcima prstiju osjetio sitne zareze koje je kartaš za vrijeme igre uspio spretno urezati u karton.

I tada se Doc Smoky odlučio.

Odložio je dvije desetke, tri različite karte zadržao u ruci i rekao:

— Tri karte, molim!

I Carrington je zatražio tri karte.

Spretno ruke vješto su ih bacile preko stola.

— Još pedeset! — povisio je kartaš ulog.

— Ja idem — reče Doc Smoky, a i Carrington se povede za njim posluživši se kuharevim novcem.

— Dodajem još pedeset! — najavi kuhar.

Kartaš kimne, gurne u sredinu stola novac i otkrije karte. Četiri desetke i jednu trojku.

Smoky gurne Carringtona ispod stola nogom. General ustane i reče:

— Ovo me je dokrajčilo. Meni je za danas dosta.

Okrene se u stranu kao da će otići. Tada poviče Smoky:

— Otkad u svežnju karata ima šest desetki, gospodine?

Carrington poteže kolt i naglo se okrene.

Kartaš je držao ruku ispod crnog kaputa. Zacijelo je namjeravao izvući kolt, ali se nije usudio.

Carringtonov kolt bio mu je udaljen od lica samo pedalj.

— Okreni karte, Smoky — reče Carrington oštro, ne skidajući pogleda s kartaša.

Polagano, izbjegavajući bilo kakvu žurbu, kuhar okrene dvije karte koje su pred njim ležale na stolu.

— Još dvije desetke!

Kartaš je problijedio kao krpa. Znao je da je izgubljen. Znao je da nije izgubio samo novac koji je u tu igru uložio. Lako bi mogao izgubiti i glavu a da čovjeku koji bude ispalio metak nitko ništa ne bi zamjerio.

Takav je bio nepisani zakon Divljeg zapada.

— Kartaš li za svoj račun ili si ovdje namješten — upita Carrington tiho.

Bivši general odmah je shvatio kakva im se prilika sada pružila.

— Namješten sam — promuća kartaš i dalje zureći u prijetecu cijev.

Carrington kratko zamahne rukom u kojoj je držao kolt.

— Onda nas odvedi gazdi — naredi čovjek u uniformi. — I okani se trikova jer ću okinuti bez imalo oklijevanja. Ako to uradim, sumnjam da ćeš preživjeti. Liječnika nema u blizini.

Kartaš polako ustane i krene prema stepenicama koje su vodile na kat. Carrington i Smoky pratili su ga u stopu.

— Što se tamo događa? — poviče netko. — Uхватili su Jessea i nešto s njime smjeraju.

Kopači su se odmah makli u stranu i propustili trojicu revolversa spremnih da povuku koltove.

Odmah su shvatili da nemaju nikakva izgleda. Dok su se nez-

nanci i kartaš penjali stepenicama, čovjek u uniformi prislonio je Jesseu kolt u leđa. Kartaš se u dugačkom hodniku zaustavi pred jednim vratima.

— Ovo je gazdin ured — reče promuklo. — Zove se Milt Atkins.

— Otvori vrata!

Doc Smoky napne kokot teške puške. Ustrašeni kartaš se trgne.

Zatim pokuca, pričekaja nekoliko sekunda i otvori vrata.

— Što to znači? — iznenadi se čovjek za pisaćim stolom.

Carrington je u trenu ocijenio čovjeka s tankim usnama i uskim brkovima nalik na dvije crte. Iskustvo mu je govorilo da pred sobom ima nitkova.

— Vi ste gospodin Atkins? — pitanje je bilo izrečeno ljubazno.

Čovjek za stolom samo kimne. Pogled je uperio u neznaničevu uniformu, ničim ne odavajući što toga časa osjeća.

— Smoky!

Stari kuhar prođe pokraj Carringtona i kartaša i stane slijeva Miltu Atkinsu. Teška puška u njegovim rukama doimala se prijeteći.

Čovjek u naslonjaču i dalje je mirno sjedio kao da ga se sve to ništa ne tiče. Samo je prstima jače stisnuo naslon na kojem su mu počivale ruke.

— Što sve to znači? — ponovi Atkins pitanje. — Zašto upadate naoružani? Zar vam nije jasno da se odavde živi ne možete izvući. Dolje su moji ljudi i čim čuju prvi pucanj, nagnut će ovamo...

— Oni znaju da smo ovdje — prekine ga Smoky usred rečenice.

— Ali se nisu usudili ništa poduzeti — doda Carrington. — Bojali su se da ne pogode ovog varalicu.

Carrington gurne kartašu cijev u leđa. Jesse zakorači korak naprijed. Bio je uznemiren i pogledavao čas na jednu čas na drugu stranu.

Ako je dosad i gajio kakvu-takvu nadu, sada od nje više nije ostalo ništa. kao da je Atkinsu malo laknulo.

— Znači, posrijedi je varanje pri kartanju — reče prelazeći pogledom s kartaša na dvojicu neznaničara.

— Tako je — prasne Doc Smoky. — U igri je odjednom bilo šest desetki.

Atkins duboko udahne, polako izvuče jednu ladicu i iz nje izvadi svežanj novčanica.

— Htio bih vam naknaditi štetu — reče vlasnik hotela. — Svakom ću dati po sto dolara, a o Jesseu ću se sam pobrinuti. Slažete li se?

Carrington pogleda Smokyja, a ovaj kimne u znak pristanka. Čak se i osmijehnuo, toliko je bio zadovoljan.

— Gubi se, Jesse — otrese se Milt Atkins na kartaša. — Još ćemo o tome porazgovarati.

Ne čekajući da mu se to dva-put kaže, Jesse iziđe iz ureda i za sobom zatvori vrata. Atkins izbroji dva puta po sto dolara i novac stavi na stol.

— Izvolite, gospodo — reče Atkins a na usnama mu zatitra jedva vidljiv osmijeh.

Doc Smoky se ogleda po ukusno namještenoj prostoriji. Činilo se da je potpuno zadovoljan. Čak je i cijev svoje teške puške spustio prema podu.

Odjednom se zapilji prema jednom mjestu na zidu.

— Normane, pogledaj! Tamo lijevo!

Na zidu su visila dva opasača s koltovima.

Jedan su obojica odmah prepoznali. Pripadao je Chetu Quadeu.

Atkins je naslutio da ga sve neprilike još nisu minule. Tada je otvorio drugu ladicu. Drugom rukom uzme novac koji mu je ostao od one dvije stotine i htjede ga staviti unutra.

Ali tada mu priskoči Carrington i prisloni kolt uz obraz.

Smoky podigne puščanu cijev i prijeteci mu je uperi u glavu.

— Ne pokušavajte ništa, gospodine Atkinse — zaprijeti Carrington. — Zar još ne naslućujete zašto smo zapravo ovdje?

U Atkinsovim očima ogledao se strah.

— Prokletstvo! Što sve to znači? Što hoćete od mene?

Samopouzdanja je odjednom nestalo kao da ga je otpuhnuo vjetar. Sad je strahovao za život. Carrington dobaci Smokyju:

— Pregledaj opasače i koltove.

Kuhar odloži pušku uza zid i s klina na zidu skine opasače. Zatim izvuče koltove iz korica i zavrti bubnjiće.

— Iz ovoga kolta bio je ispaljen jedan metak.

— Jesu li to koltovi naših ljudi? — upita Carrington.

— Nisu. Nijedan od ovih nije Chetov kolt, u to sam siguran.

Rekavši to, Doc Smoky podiže uvis kolt koji je bio izvukao iz korica na crnom opasaču.

— Ustani! — naredi bivši general Atkinsu.

Vlasnik hotela podiže ruke u visinu ramena i polako ustane.

— Natrag do zida!

Čovjek iz Arizone povuče se do zida i na nj se nasloni leđima.

Pregledaj pisaći stol, Smoky — reče bivši general i prstima pogladi bijelu bradu.

Atkins je ocijenio da mu se pružila prilika, da je pažnja visokog neznanca u uniformi pustila. Odgurne se od zida prema Carringtonu, ali se ovaj brzo odmakne u stranu.

Atkins zamahne šakom u prazno, izgubi ravnotežu i sruši se na pod. Prevrne se i dočeka na koljenima.

Smoky je u njega već uperio kolt. Atkinsu nije preostalo drugo nego da odustane od bilo kakva pokušaja da situaciju preokrene sebi u korist.

— Natrag uza zid! — naredi Carrington.

Tamnokosi čovjek posluša ga bez ijedne riječi.

Smoky pride stolu i počne pretraživati ladicu za ladicom. Naposljetku mu se ote usklik zadovoljstva.

— Jesi li našao oružje? — upita bivši general.

— Chetovo sam prepoznao otprve — reče Smoky. — Kladiš se da je ovo drugo Jimmyjevo.

Carrington duboko udahne. Kad je pogled svrnuo prema Atkinsu, u očima mu se odražavala prijetnja. Čovjeku iz Arizone bilo je jasno da je izgubio igru, ali to ničim nije odavao. Samo mu je žila kucavica na vratu jače nabrekla.

U sebi je, međutim, kipjeo od bijesa.

— Zar još ne shvaćaš što hoćemo od tebe? — upita ga Carrington oštro. — Došli smo s ranča Skull da oslobodimo i odvedemo našega predradnika Cheta Quadea.

Vitki muškarac u elegantnom odijelu pogladi se po tankom brku.

— Zaista ne znam kako se to moglo dogoditi — počne nesigurno. — Netko je tom Quadeu očito htio napakostiti. Bio je to zaista nizak udarac. Kunem vam se da sam znao da je netko zamijenio koltove, oslobodio bih momka.

— Uzalud se trudiš, lopove — razgoropadi se Doc Smoky. — Ne vjerujem ti ni jednu jedinu riječ. Nego, odmah naredi svojim ljudima da oslobode Quadea. Ali pazi da ne zabrljaš. Ne pokušavaj nas povući za nos jer ćeš izvući kraći kraj.

Atkins je tako stisnuo usnice da su se stopile u tanku crtu. Oči su mu plamtjele od bijesa.

Carringtonu i Smokyju to nije promaklo. Bilo je očito da vođa bandita grozničavo razmišlja kako da se izvuče iz neprilike. Nikako nije mogao podnijeti misao da pusti osuđenika na smrt. Ali ništa mu prikladno nije palo na pamet.

— Kako da objasnim kopačima tu naglu promjenu? — izmotavao se čovjek iz Arizone. — Sjatile su se u grad da prisustvuju vješanju...

— Objasni im jednostavno da si se prevario — upadne mu Smoky u riječ. — Možda tvoje objašnjenje prime mirno, a možda te rastrgaju na komade.

— U redu. Sazvat ću ih i sve im objasniti, ali ne jamčim da će sve ići glatko. Momci su div-

lji i razvoj događaja očito ih neće oraspoložiti.

Smoky razvuče lice u nešto nalik na osmijeh.

— Radi kako znaš — reče stari. — Ali prvo ćemo zajedno k našem predradniku.

Atkins se začuđeno zapilji u staroga kuhara, nervozno gužvajući rub kaputa.

— Je li to nužno? — pokušava se izvući. — Zar nisam potreban ovdje da umirim kopače.

— Aha, to bi ti odgovaralo — doda Doc Smoky. — Dok bi se nas dvojica borili s tvojim revolverašima, ti bi na nas nahuškao kopače. Ti ćeš lijepo s nama. Sam ćeš svojim ljudima izdati naređenje da oslobode Cheta. Zar nisi sam malo prije rekao da je nevin.

Atkinsu je bilo jasno da nema izbora. Okrenuo se prema vratima i krenuo da uradi što mu je bilo naređeno.

IX

Carrington gurne kolt u korice, uzme dva opasača koja su skinuli sa zida i prebaci ih preko ramena. Sad je u svakoj ruci držao po kolt.

Doc Smoky je uperio pušku u leđa vlasnika hotela i budno motrio svaki njegov pokret.

Atkins izide u hodnik, uputi se prema stepenicama i, stigavši do njih, pogleda dolje.

Jessea je opazio naslonjena o šank. Kartaš je u ruci imao dopola napunjenu čašu.

Jedan barmen spazi gazdu, brzo priskoči automatu i ugasi ga. Glazba prestane otegnutim ostrim zvukom. Četvorici revolveraša bio je dovoljan kratak pogled da ocijene situaciju. Brzo su se odvojili i zauzeli polo-

žaje s kojih su lako držali na oku stepenice.

Komešanje je privuklo pažnju i ostalih posjetilaca saluna. Zamor je prestao i svi su se zagledali u trojku na vrhu stepeništa.

Vidjeli su čovjeka u uniformi i onoga drugog s velikim kožnatim šeširom na glavi. Nije im promakla ni puška uperena Atkinsu u leđa.

— Hajde, održi svoj govor! — zapovjeti Doc Smoky.

Atkins se iskašlje. Bio je to za njega gorak trenutak. Nije mu preostalo drugo nego da poslušna naredenje, premda se još nadao da će se situacija preokrenuti njemu u korist.

— Ljudi! — poviče. — Dogodilo se nešto nepredviđeno.

Zainteresirani onim što će čuti, slušaoci su se primakli stepeništu.

— Bio sam žrtva prijevare, netko me je vraški nasamario — reče Atkins s prizvukom srdžbe u glasu. — Ona dvojica, koju smo osudili na smrt vješanjem, zapravo su nevini.

Ljudi u salunu su zažagorili. I oni su pripadali dvjema strankama. Jedna je smatrala Atkinsa svojim vođom i izabranim predstavnikom vlasti. Oni drugi su mu tu vlast osporavali. Nisu se mogli pomiriti s mišlju da će ubuduće živjeti pod teretom toga došljaka iz Arizone i njegovih grubijana.

— Zao mi je — nastavio je Atkins. — Malo je nedostajalo pa da objesimo nevine ljude. Netko meni nepoznat zamijenio je koltove u koricama a oni su bili, kao što znate, važan dokazni materijal. Mc Nultyja nije ustrijelio ni Chet Quade ni Jimmy

Twodance. Upravo odlazimo da Quadea izvučemo iz jame.

Kroz žamor se začu oštar glas:

— Tko je onda ustrijelio Škota?

— Što se tu zapravo događa, Atkinse? — javi se bradonja jakog glasa. — Vi ste predsjednik odbora. Trebalo je da pažljivo razmotrite optužnicu. Kakva je to igra?

Atkins podiže ruke.

Izrazom lica htio je pokazati da za ono što se dogodilo nije kriv i da ga nezaslužene optužbe vrijeđaju.

— Ljudi! Vjerujte mi, nisam imao izbora. Dokazi su postojali. Na temelju njih morao sam osuditi onu dvojicu. Kako sam mogao znati da je netko zamijenio koltove? Pretpostavljam da je nekome bilo stalo da ukloni Quadea. Milo mi je što se sve pravovremeno objasnilo.

Doc Smoky prosikta Atkinsu u uho:

— Tebi je bilo do toga da Quade završi na vješalima, lopužo. Zaigrao si opasnu igru koja bi te mogla skupo stajati.

Čovjek iz Arizone zagleda se Smokyju u oči. Pogled mu je bio hladan, kao da je njime htio reći da se ne boji prijetnji.

Ali kuharove oči odavale su takvu hladnoću i odlučnost da sve ne ostane samo na praznim riječima, pa je Atkins nakon nekoliko sekunda oborio pogled.

Atkins se uputi niza stube. Kopači u sredini saluna odmaknu se u stranu i kroz prolaz propuste Atkinsa i njegova dva pratioca. Jedan revolveraš korakne naprijed i upita:

— Gazda, radite li to dobrovoljno? Ako vas ovi momci prisiljavaju...

— Sklanjaj se, trećerazredni revolverašu — presiječe ga Doc Smoky ljutito sijevajući očima — ili ću ti iz ovoga »topa« opaliti u bedro. A ako se to dogodi, moći ćeš nogu jednostavno baciti.

Atkins je malo oklijevao grickajući usnu, zatim reče:

— Sve je u redu. — Prešavši pogledom uokolo doda ljutito: — Znam tko mi je namjestio ovu igru. Moji protivnici. Ali kad otkrijem pravoga krivca za sve to, bit ću nemilosrdan. To vam jamčim.

Odasvud su se čuli glasovi. Visoki dugokosi kopač u prvom redu ljutito reče.

— Pripazi se, Atkinse! Ubuduće dobro promisli prije negoli optužiš čestite ljude.

— Tako je! — javi se drugi. — Neka pripazi na svoj pogani jezik!

Glasovi podrške čuli su se sa svih strana. Ali ni Atkinsove pristalice nisu mirovale i malo je nedostajalo da se sve ne izrodi u krvavi sukob.

Jedan revolveraš, osjetivši opasnost, odlučio je uzeti stvar u svoje ruke. Pokušao je izvući kolt i zaštititi gazdu kojem je sad prijetila opasnost i od razbješnjelih kopača.

Pokret nije promakao dugokosom kopaču. Podigao je obje ruke i, odgurnuvši u stranu dvojicu koji su mu smetali, snažnim udarcem noge pogodi revolveraša u ruku u kojoj je već držao kolt.

Čovjek jaukne od bola, a kolt padne na zemlju. Ne oklijevaju-

ći ni trenutka, kopač snažnim ručetinama zgrabi revolveraša, podigne ga uvis, njime zavitla i tako ga baci na dvojicu revolveraša koji su se upravo spremali potegnuti koltove, pa su se sva trojica našla na podu.

Četvrti revolveraš, svjestan nepovoljna položaja u kojem se našao, pokuša se laktovima probiti kroz guste redove kopača i domoći se vrata.

Njegov naum nije promakao onima kraj njega i već nakon dva koraka pogodi ga nekoliko udaraca šakom u glavu. Jauknuo je i srušio se na pod.

Udarci ga nisu onesvijestili. Budući da na njega više nisu obraćali pažnju, pokušao je iskoristiti priliku i četveronoške, između nogu, iskobeljati se iz gužve.

Tako se neopažen domogao dna stepeništa, zatim se, koristeći gužvu u salunu, brzo popeo na kat.

Odande je imao dobar pregled i najbolje je mogao pomoći gazdi koji se našao usred razbješnjelih kopača.

U salunu je u međuvremenu izbila tučnjava između Atkinso-

vih pristalica i protivnika, a usred toga meteža našli su se i glavni akteri obih događaja: Atkins, Carrington i Doc Smoky.

Više nije bilo važno hoće li Atkinsa natjerati da oslobodi Cheta Quadea, nego tko će pobijediti.

Carrington se u posljednji čas izmakne u stranu i šaka namijenjena njegovu licu poleti u prazno. Napadač od silna zamaha izgubi ravnotežu, sruši se na Atkinsa i obori ga na pod.

Odasvud se čuo prasak slomljenih stolica kojima su se borci obiju strana poslužili kao prikladnim oružjem u obračunu s protivnikom. Čule su se psovke i jauči ozlijeđenih. Uskoro se sve izrodilo u tučnjavu u kojoj se više nije znalo tko pije a tko plaća.

Bilo je čudno da su se Carrington i Doc Smoky uspjeli neozlijeđeni povući do stepenica. Smoky se osvrne i na licu mu zatitra osmijeh.

Djevojke su se pravovremeno izvukle iz gužve i sad su čučale na dvama automatima kao kokoši u kokošinju. Svaka je u ruci držala bocu.

Odjednom se, kao nekim čudom, kroz uskomešano klupko boraca napravi prolaz. Dugokosi kopač šćepao je jednoga protivnika za ovratnik i remen i njime snažno zamahnuo. Čovjek je poput kakva projektila poletio kroz zrak i tresnuo u muzički automat.

Automat se zanjiše i s njime i djevojke koje su na njemu čučale. Prolomi se vrisak i cika. Čovjek se skljoka na pod a zatim, tresući glavom, ustane i zaglavinja. Skupivši snagu, htjede se opet baciti u borbu, ali jedna djevojka s automata zamahne bocom i tresne ga po glavi.

Odjednom se osjeti miris vi-skija. Udareni je pao na koljena, zakolutao očima i skljkao se na pod.

Doc Smoky potraži pogledom čovjeka iz Arizone, ali Atkinsu više nije bilo traga. Kao da ga je odjednom progutala zemlja.

Stari kuhar uperi tešku pušku u strop i opali. Učinilo se kao da je usred prostorije tresnuo grom.

Zahutaklo klupko odmah se razmrsi. Protivnici se razdvojiše i počеше se osvrutati tražeći pogledom odakle je prasnulo.

Carrington se popeo nekoliko stepenica i povikao:

— Prekinite, ljudi! Vrijeme je da oslobodimo Cheta Quadea. Za tučnjavu imate poslije vremena. Sada potražite Atkinsa. Još nam je potreban.

Smoky je u međuvremenu u cijev svoje teške puške ubacio novi metak.

— Evo ga, tu je! — začuje se glas dugokosoga kopača.

Svi su pogledali prema kutu saluna. Kopač se sagnuo, a kad se ponovo uspravio, za ovratnik je držao Milta Atkinsa.

Vlasnik hotela bio je blijed kao krpa. S ruba usana tekla mu je krv. Bilo je očito da je dobio batina.

— Kreni već jednom — otrese se kopač na isprebijana Atkinsa i gurne ga prema vratima.

Vlasnik hotela otetura prema zidu i na njega se prisloni rukama. Kad je podigao glavu, oči su mu iskrile od nemoćna bijesa.

Kopači su se već smirili. Ozlijeđeni su opipavali rane, neki su se pridizali s poda, a oni u sredini odmaknuli da propuste Carringtona i Smokyja.

Revolveraš koji se bio uspeo na vrh stubišta nije se usudio ništa poduzeti. Situacija se očito razvijala u korist dvojice neznanaca i on je imao malo izgleda u uspjeh, pogotovo kad su i kopači neočekivano pokazali zube.

— Hajde, Atkinse! — poviče Carrington. — Kreni već jednom!

Čovjek iz Arizone pogleda s mržnjom preko ramena, zatim se uspravi i nesigurna koraka krene prema vratima.

U Glavnoj ulici bilo je neobično živo. Kopači su u skupinama prepričavali događaj u hotelu.

Kad se Milt Atkins u pratnji dvojice muškaraca s ranča Skull pojavio na pragu, žagor se stiša. Svi su napeto očekivali što će se dogoditi.

Na vratima se pojavi i dugokosi kopač. Podigavši ruke, po-
viče:

— Čujte me, ljudi! Vješanja neće biti. Sudeње nije bilo obavljeno kako treba. Onaj Quade je nevin. To je maločas priznao i sam Atkins.

Atkins i njegovi pratilci već su sišli na ulicu.

— Brže! — tjerao je Carrington Atkinsa koji se isprebijan više nije doimao tako elegantno.

Ubrzao je i gotovo trčecim korakom poveo dvojicu iz Bluegrass Valleyja između koliba i šatora.

Okolo napuštene rudarske jame stajala su četiri revolveraša. Gledali su svog gazdu u pode-
ranoj odjeći i natečena lica.

Bili su spremni na sve. Ruke su samo čekale da povuku kol-
tove.

— Gazda, recite samo jednu riječ — javi se jedan promukla glasa.

— Zaveži! — Dobaci mu Doc Smoky prijeteci podižući pušca-
nu cijev. — Dovoljno je da povu-
če kažiprstom i gazda će ti se raspasti. Radije poslušaj što će ti reći.

Neko 'su vrijeme još oklijevali i u nedoumici prelazili pogle-

dom s gazde na prijetecu cijev. Naposljetku su uvidjeli da je Milt Atkins ovaj put izgubio. Budući da je Atkins i dalje uporno šutio, Carrington povi-
če:

— Bacite uže u jamu i izvuci-
te Quadea.

Uto se Doc Smoky nečega sje-
ti i prasne u smijeh.

— Koliko ste osuđenika bacili
u jamu? — upita.

Revolveraši se zgledaše.

— Pa... dvojicu... — promuca
jedan.

— Tako je — govorio je kuhar
očito raspoložen. — A izvuci će-
te samo jednoga. Zacijelo još ni-
ste opazili da vam je jedan no-
čas umakao. Jadni ste mi vi
stražari. Ne vrijedite ni pišljiva
boba.

U očima revolveraša bljesne
prijetnja, ali se nijedan ne odva-
ži da ista poduzme.

— Što još čekate, bacite uže!
Carrington će nestrljivo.

Poslušali su ga i uskoro izvu-
kli Quadea.

Kimnuo je dvojici prijatelja
ne progovorivši ni riječi. Zatim
je uzeo opasač koji mu je pružio
Carrington i njime se opasao.
Pošto je provjerio da je kolt na-
bijen, vratio ga u korice.

Tek tada se okrene čovjeku iz
Arizone, u kojem je sve kipjelo
od nemoćna bijesa.

— Jednom sam te već otjerao,
Atkinse! — reče hladno. — Pri-
čuvaj se da i ovdje ne doživiš
sličnu sudbinu. Ako saznam da
ovdje i dalje pokušavaš namet-
nuti teror, otjerat ću te preko
sedam brda.

U banditovim očima bljesne
mržnja.

— Nećeš dospjeti, prokleti re-
volverašu — prosikta. — Uništiti

ću te prije toga. Još nismo izravnavali stare račune, Quade. Platit ćeš mi za ono iz Arizone!

Nakon tih prijetećih riječi Atkins se okrene svojim ljudima, mahne im i krene putem između šatora.

Chet se osmijehne ne mogavši prikriti osjećaj olakšanja.

— Niste se baš žurili — dobaci Carringtonu i Smokyju.

— Ali smo zato uradili ono što smo naumili — odvrati mu čovjek u uniformi. — Pretjerana žurba ne bi urodila plodom. Sada je slučaj jasan. Atkins je priznao pred kopačima da se prevario. Proglasio vas je nevinima.

Chet zazviždi kroza zube.

— I vi to zovete jasnim slučajem! Istina, mene ste izvukli iz jame i za to sam vam zahvalan. Ali Atkins vam nikada neće oprostiti sramotu koju ste mu nanijeli. Neće mirovati dok vam ne vrati milo za drago. Dobro sam ga upoznao. On takve stvari ne zaboravlja.

Doc Smoky se počese iza uha.

— Što da radimo? Da se nekamo zavučemo ili da odmah odmaglimo u Bluegrass Valley?

Chet se zamisli. Zatim se odlučio:

— Sklonimo se u McNultyjevu kuću. U njoj je dovoljno mjesta za sve. A ti, Smoky, moći ćeš nam skuhati nešto za jelo.

— Najprije ćemo dovesti konje — predloži Carrington.

Konji su već nakon desetak minuta bili u sporednoj uličici.

Sjeli su za kuhinjski stol i dok je stari kuhar spremao ručak, Chet je dvojicu prijatelja upoznavao sa svime što je Jimmyja

i njega zadesilo u rudarskom gradiću.

— Uvjeren sam da me je odmah prepoznao — zaključio Chet svoju priču. — Uočio je dobru priliku i pokušao je iskoristiti.

— Da ti se osveti za poraz u Arizoni — doda Doc Smoky.

— To nije bio jedini razlog — reče Chet. — Osjetio je da će mu se i ovdje ispriječiti na putu. Znao je da neće dopustiti da terorizira cijeli grad. Hotdog City je preblizu Bluegrass Valleyju.

Smoky stavi tavu za štednjak i upita:

— Odakle poznaješ toga lopova? Ispričaj nam što se zapravo dogodilo u Arizoni. Znaš koliko volim lijepe priče...

Chet kimne i zagleda se kroz prozor.

Pogled mu je bio mutan. Činilo se kao da njime prodire u prošlost.

Zatim se okrene prijateljima, iskašlje i počne. Priča o njegovu susretu s Miltom Atkinsom bila je napeta. Činilo mu se kao da se sve dogodilo prije dan-dva, tako mu se sve duboko usjeklo u pamet.

X

U Arizoni je vraški pripeklo. Visoko sunce nemilosrdno je palilo zemlju. Konj je jedva vuкао noge. Ujutro je posljednji put popio malo vode. Niotkuda daška vjetra da barem malo ublaži nesnosnu sparinu.

Jahač podiže glavu i ispod oboda šešira pogleda prema brdima po kojima se moglo razaznati nešto blijeda zelenila.

Jahač je bio Chet Quade.

Još je bio mlad, ali unatoč mladosti nešto ga je upozoravalo na oprez.

Bio je borac, i to mu je bio životni poziv. Prodavao je svoju vještinu, koltove, i zauzvrat dobivao novac. Pokatkad mnogo novca. Lice mu je bilo bezizražajno i hladno.

Pustinjom je vladala nesnosna tišina. Čulo se samo škripanje pijeska pod konjskim kopitama.

— Još nekoliko kilometara — promrmlja Chet kroz suha usta i nadlanicom obriše oznojeno čelo.

Konj je već s teškim naporom podizao noge iz pijeska.

Jahač se zaputio u kraj oko Tombstonea u kojem je bilo pronađeno srebro. A tamo gdje se pronađe zlato ili srebro, revolveraš lakše nađe posao.

Proteklo je više od jednog sata prije nego je Chet ugledao gradić Pearce.

Ujahao je u gradić i konja zastavio pred konjušnicom. Zatim je sjahao i vodeći konja za uzdu prišao trošnoj baraci.

— Voda će vas stajati pola dolara, gospodine — reče mu vlasnik konjušnice ne ustajući sa sanduka za stočnu hranu.

Pola dolara u to vrijeme nije bilo malo. Ali konja je valjalo napojiti i Chet se teška srca morao odvojiti od polovice novca što je imao.

Čovjek ga je neko vrijeme gledao ispod čupavih obrva.

— Ako tražite posao, podite u hotel — reče otegnuto. — Miltu Atkinsu su potrebni momci koji dobro rukuju koltom. Čuo sam da ih plaća redovito.

— Hvala! — reče Chet i ponovo iziđe na sunce.

Unatoč tome što je sunce palilo svom žestinom, Chet skine šešir i njime s hlača otrese pra-

šinu. Zatim pogledom potraži hotel.

Velika zgradurina, prevelika za gradić kakav je bio Pearce, jednostavno se nametala oku. Chetu nije bilo jasno kako je vlasnik hotela uopće pokrивao troškove održavanja.

Prišao je ulazu i osluhnuo.

Iz unutrašnjosti je dopirao žagor. Chet gurne vrata i uđe.

Trojica poskoče kao opareni. Sjedili su za jednim stolom i bili su jedini gosti.

Bili su Meksikanci i po oružju kojim su se okitili lako se moglo pretpostaviti da su spremni i samome davlu izbiti oko. Preko grudi bili su im unakrst prebačeni redenici a čahure metaka su blistale.

Meksikanci su se ispitivački zapiljili u došljaka, ruku spremnih uz same koltove.

Chet pride šanku i nalakti se na mjedenu ploču.

— Pivo, i to što hladnije — nauči piće.

Čovjek iza šanka bio je vitak, tamnolik muškarac. Lice mu je iznad uskih usana krasio neobičan tanak brk.

Chet je odmah uočio da je čovjek bio elegantno odjeven za posao koji je obavljao.

— Ovdje ste zacijelo novajlija — upita čovjek osmjehujući se i stavi pivo na šank.

Chet podiže čašu, ispije gutljaj, zatim lagano kimne.

— Vi ste zacijelo Milt Atkins?

— Pogodili ste. Ovaj hotel pripada meni.

Chetu je nešto na tom elegantnom čovjeku odmah zasmetalo, ali nije znao što.

— Mogu li što učiniti za vas?

— upita vlasnik hotela uz osmjeh.

– Vlasnik konjušnice je natuknuo da bih kod vas mogao dobiti posao – reče Chet poluglasno.

Milt Atkins nalakti se na šank i malo nagne naprijed. Pogled je zaustavio na nisko obješenu koltu.

– Kakav vas posao zanima? – upita.

– Bilo kakav – odvrati Chet i iskapi pivo.

Atkins ponovo natoči čašu iako to Chet nije zatražio.

– Nita! – pozove elegantni muškarac glasno.

Odmah se otvore vrata pokraj šanka i kroz njih uđe mlada tamnokosa žena. Atkins pokazuje prstom preko ramena.

– Nita će vas zabavljati dok ja završim neki posao. Vas dvoje za to vrijeme podite gore na kat. O poslu ćemo kasnije.

Chet iskapi i drugu čašu i pogleda Meksikanku koja ga je gledala zavodnički. Zatim se osmjehnula i, njišući se u hodu bokovima, uputi se prema stepeništu koje je iz dna prostorije vodilo na kat.

Chet položi čašu na šank i krene za ženom. Nije ga toliko privukla njezina ženstvenost, koliko je iz Atkinsovih riječi razabra da je u salunu suvišan. Vlasnik hotela htio je s meksičanskim »pistolerosima« razgovarati nasamo.

Popeo se na kat i pogledao niz dugačak hodnik. Ugledao je djevojku kako ga čeka pred jednim vratima.

Pride joj polako i dok je ona sagnuta pokušavala ugurati ključ u bravu, Chetov pogled se zaustavi na dubokom izrezu na njenoj haljini.

Brava je naposljetku škljocnula i vrata se otvore. Nita šmugne u sobu i skloni se u stranu da propusti Cheta.

Mladić se osvrne. Djevojka je ponovo čeprkala oko brave. Škljocaj je nagovijestio da je za sad zaključala vrata iznutra. Ključ je bez mnogo razmišljanja bacila u kut oskudno namještene sobe.

Chet pride prozoru i zagleda se na ulicu.

Osjećao je opasnost koja se kao kakva nevidljiva prijetnja nadvila nad rudarski gradić. Osjećao je i to da on toj opasnosti neće izravno biti izložen.

U svoj nepogrešivi instinkt borca mogao se pouzdati. Još nikad ga nije ostavio na cjedilu.

Iza sebe je čuo šuštanje. Okrenuo se i ugledao Meksikanku kako se svlači. Pri tom ga je s ljupkim osmijehom na usnama hrabrila pogledom.

Odjednom napolju odjekne konjski topot. Hotelu su se približavala dva jahača. Chet je odmah povezao: trojica Meksikanaca čekala su upravo tu dvojicu.

Slučaj ga se nije ticao, ali nije mogao odoljeti a da s prozora ne pogleda ulijevo odakle su dolazili jahači.

Iza sebe začuje nekoliko psovki na španjolskom. Meksikanka se očito počela uzrujavati.

– Što zapravo hoćeš? – pitala je ljutito sijevajući velikim tamnim očima. – Hoćeš li se već jednom skinuti ili ti je milije da vidiš ono što će se uskoro dogoditi.

On se naglo okrene.

– Što će se dogoditi?

– Što misliš? Zašto je Atkins pozvao onu trojicu ubojica. Da nekoga srede, jasno!

Chet odmahne rukom i ponovo proviri kroz prozor. Jahači su već stigli do prvih kuća. Sad su jahali sredinom ulice.

Dvojica Meksikanaca iziđu iz hotela i zaustave se na sredini prašne ulice.

Posrijedi je dvoboj, sine Chetu! Ali gdje je treći »pistolero«? Chet osjeti kako u njemu raste bijes.

Istina, Chet je bio revolveraš i tako zarađivao za život, ali nije prihvaćao svaki posao. Klopio se onih u kojima bi naslutio i trunku prljavštine.

Jahači su sjahali i poravnali opasače. Sve je očito bilo spremno za dvoboj.

Chet se naglo okrene i pogledom potraži ključ što ga je djevojka bacila. Nađe ga, podiže i otključa vrata.

– Jesi li poludio! – poviče mlada Meksikanka. – Oni će te ubiti. To su hladnokrvni ubojice!

Ali Chet nije više obraćao pažnju uplašenoj djevojci.

Tiho se uputio hodnikom prekrivenim mekim sagom i zaustavio se na vrhu stepeništa.

Odande je mogao vidjeti cijeli salun.

Jedan prozor bio je pritvoren i kroz njega je gađao koltom treći Meksikanac.

Izvana se začu snažan glas:

– Sklanjajte se! S vama nemamo nikakva posla. Hoćemo razgovarati s Atkinsom.

– S njime ne možete razgovarati.

Drugi čovjek prasne:

– Onda povucite već jednom...!

Prolomi se pucnjava. Netko na cesti bolno jaukne.

– Pogodili su Miguela! – zaurla netko na španjolskom.

– Ovi psi su mi ubili brata.

Tada čovjek pokraj prozora nanišani i opali.

– Pazi ovamo! – poviče Chet.

Čovjek se u hipu obrne, podiže kolt i povuče obarač. Metak je odlomio iverje sa stepenice ispod Cheta. Mladić više nije imao izbora. Morao se boriti za život jer se Meksikanac spremao ponovo okinuti.

Iz Chetova kolta sijevne i Meksikanac se mrtav sruši.

Chet tiho side stepenicama i pogleda prema šanku.

Milt Atkins je problijedio kao krpa.

– Bolje bi bilo da si se zabavljao s Nitom umjesto da guraš nos u stvari koje te se ne tiču – promrsi vlasnik hotela hladno. – Za tebe kod mene nema posla. Momci kao što si ti nisu mi potrebni. Gubi se odavde i ne zaustavljaj se prije nego što prevališ najmanje stotinu kilometara. Inače ću narediti da te ubiju.

Chet pođe k vratima, gurne ih i poviče:

– Ovaj pasji sin je mrtav. Kako ste prošli vas dvojica.

Nitko se ne javi nekoliko sekunda.

– Ah, to je taj koji mi je mučki ustrijelio ortaka – bijesno poviče čovjek u kaubojskoj odjeći što je virio iza ugla susjedne kuće. – Podlac nam je namjestio prljavu igru. Evo me, dolazim.

Čovjek je oprezno prišao hotelu zvjerajući pogledom na sve

strane. Chet mu pode malo u susret.

— Gdje je Atkins, taj kućkin sin? — upita visoki neznamac pošto je prije toga dobro pogledao Cheta.

Tamnoputi mladić pokaže prstom preko ramena.

Atkins se netremice zapiljio u čovjeka u kaubojskoj odjeći. Iz lica mu je nestala i posljednja kap krvi.

— Imao si smolu, kopile jedno — zareži čovjek koji je jedini preživio dvoboj na ulici. — Jim je mrtav, ali ja još živim. A što se tiče onih tvojih krivotvorenih zemljišnih isprava, one ti neće ničemu poslužiti. Pokušaj ti je propao i najbolje bi bilo da odmah daš petama vjetra prije nego ti netko stjera metak u glavu.

Oči vlasnika hotela bile su ispunjene mržnjom. Svrnuvši pogled na Cheta promrsi:

— Samo ovome momku možeš zahvaliti, Brente, što si još među živima. Ali mi se još nismo obračunali. Ja na tu zemlju polažem pravo i ja od toga neću odustati.

— Pokušaj! — skreše mu Brent. — Pa da vidiš kako ćeš se provesti.

Zatim se okrene Chetu i reče:

— Podi sa mnom. Dovedi svog konja dok ja ortaka prebacim preko sedla.

Quade kimne i iziđe za visokim svjetlokosim čovjekom. Već nakon desetak minuta izjahali su iz grada.

XI

Doc Smoky je miješao jelo u tanjuru i razočarano upitao:

— Zar je to sve, Chete? Zar te je Atkins samo zbog toga htio

poslati na vješala? Sto je zapravo bilo posrijedi?

Quade se osmjehne i odgovori:

— Strpi se, Smoky. Dopusti da najprije pojedem do kraja i popijem kavu. Poslije ću vam ispričati što je bilo dalje.

Doc Smoky pristavi lonac s vodom na štednjak i sjedne za stol.

Kao i uvijek, stari kuhar nije iznevjerio ugled koji je uživao. Jelo je svima prijalo.

Pošto su progutali i posljednji zalogaj, Carrington i Chet se zadovoljno zavale na naslone stolica. General iz džepa izvuče cigaru i kresne šibicom.

— Ovaj Atkins se nikad sam ne bori — reče Carrington pošto je povukao nekoliko dimova. — Za njega se uvijek bore drugi. Je li tako, Chete?

— Samo djelomično — odgovori tamnoputi predradnik. — Kad se nađe u škripcu, i on povlači oružje. Mogu vam reći da se njime služi prilično vješto.

Carrington otpuhne kolut dima i upita:

— Nalikuju li njegovi ovdašnji planovi onome što je radio u Arizoni?

Chet se zamisli. Situacija u gradiću još mu nije bila sasvim jasna, ali je bio siguran da Atkins uz pomoć svojih revolveraša pokušava prigrabiti svu vlast u Hotdog Cityju i po okolnim nalazištima zlata.

— Sličnost je u tome što je u oba slučaja riječ o plemenitoj kovini. Ovdje je posrijedi zlato, a tamo je bilo srebro. I u Arizoni je Atkins htio prigrabiti vlast i zgrnuti što više novca. Neposlušne bi njegovi revolveraši

urazumili najgrubljim sredstvi-
ma.

Doc Smoky skine sa štednja-
ka lonac s vrućom kavom i sta-
de je ulijevati u limene šalice. Iz
pogleda mu je iskrila znatiželja.
Htio je pošto-poto čuti nastavak
priče.

XI

Jack Brent je poveo Cheta u
Dragoon Mountains. Tamo je
bila zemlja što je pripadala
dvojici ortaka od kojih je jedan
poginuo pred hotelom u Pear-
ceu.

Najprije su pokopali mrtvaca,
zatim se Brent ispitivalački za-
gleda Chetu u lice. Nakon krat-
ke šutnje reče:

— Naša je cijela istočna stra-
na brda. Međusobno smo se bili
dogovorili da u slučaju smrti
nekog od nas njegov dio pri-
padne drugom ortaku.

— Što je zapravo privuklo At-
kinsa? — zanimalo je Cheta
Quadea.

Brent se pogladi po svijetloj
kosi i promrsi psovku.

— Posrijedi je srebro. Na na-
šem dijelu brda pronašli smo
srebro. Ali to nije sve. Atkins je
upleten i u krađu goveda i na
tome dobro zarađuje. On je or-
ganizator krađe i prebacivanja
stoke u Meksiko. Njegovi dou-
šnici su posvuda i pomno motre
sve što se događa. Jave mu sva-
ku zanimljivu novost i ako on
ocijeni da je prilika povoljna,
odmah uskače u igru.

Chet zavrta glavom i upita:

— Što na to kaže zakon?

Brent se gorko osmijehne.

— Zakon je daleko, u Tomb-
stoneu. Ondašnji šerif ima i bez
toga pune ruke posla da bi u
gradu držao kakav-takav red.

Kad u salune navale neobuzda-
ni kauboji ili kopači, ne pada
mu na pamet da odlazi iz grada
i pravi red po golom kamenja-
ru.

— U gradu si nešto natuknuo
o zemljišnim ispravama?

U Brentovim očima bljesne
od srdžbe.

— Atkins je smislio trik kako
da se domogne našeg posjeda.
Pokazao nam je isprave prema
kojima je navodno on posjednik
ovoga dijela Dragoon Moun-
tainsa.

— Kako se to moglo dogoditi?
— zapitkivao je Chet dalje. —
Kako se domogao isprava?

— Lako. Čim je oko Tombsto-
nea pronađeno srebro, u gradu
je otvoren vladin zemljišni
ured. Atkins je otišao tamo i za-
tražio da mu ispostave isprave,
premda smo mi naš posjed uni-
jeli u zemljišne knjige još prije
nekoliko godina. Ali tada je
zemljišni ured za cijelo područ-
je bio u Tucsonu.

Chet zazvidži kroz zube.

— Znači, to je posrijedi! Ako
se Atkins toliko zainatio da te
otjera odavde, sumnjam da će
odustati. Možeš li mu se suprot-
staviti. Koliko imaš ljudi? I jesu
li spremni da se bore za tebe?

Jack Brent se nasmije.

— Imam deseticu. Osmori-
ca rade u rudniku srebra. Oni
će se znati obraniti, ali oni nisu
vični borbi kao što si ti, Quade.

— Što je s ostalom dvojicom?

— Oni paze na stado koje
smo otjerali u slijepi kanjon.
Dvojica su dovoljna za taj po-
sao. Stoka ondje ima dovoljno
hrane i vode.

Chet se zamisli. Što bi on po-
duzeo da je na Atkinsovu mje-
stu?

— Znam što će mu biti prvo na umu — reče odjednom i zagleda se u daljinu.

Brent ga pogleda zainteresirano.

— Napast će rudnik? — nabaci Jack Brent.

Chet zaniječe glavom.

— Neće. Najprije će napasti stoku. Na rančерову licu jasno se vidjelo da ga je pretpostavka uznemirila.

— Stoku čuvaju samo dva kauboja — nastavi Chet. — To ti je posljednja rezerva ako sve ne bude išlo prema očekivanjima. Zatim će se Atkins okomiti na tvoje ljude u rudniku i kada te istisne i odande, postat će vlasnik tvoga imanja i rudnika, jer više neće biti nikoga da mu to pravo ospori.

Jack Brent prođe rukom kroz kosu. Glas mu je odavao očaj:

— Prokletstvo! Šanse su očito na njegovoj strani. Morao bih svoje snage usmjeriti ili na stoku ili na rudnik. Oboje ne mogu braniti, jedno moram žrtvovati. Mi nismo profesionalni revolveraši, Quade. Istina, prilično dobro rukujemo puškom i koltom, ali nedovoljno da bismo se mogli suprotstaviti plaćenicima koje bi Atkins svakoga časa mogao dozvati iz Meksika.

Chet je neko vrijeme piljio u daljinu.

— Nudim ti posao, Chete — prekine rančer šutnju. — Koliko tražiš?

Tamnokosi mladić se osmijehne i odgovori:

— Dvije stotine mjesečno, hranu i stan. Ako mi ustrijele konja, zamijenit ćeš ga novim, isto toliko vrijednim.

Svjetlokosi rančer se zagleda u tamne oči svoga sugovornika i kimne u znak pristanka.

— Dogovoreno! Nego, kako da se obranimo? Jesi li već možda nešto smislio?

Chet se nasmije i potrese glavom.

— O kakvoj to obrani govoriš?

Rančer ga je neko vrijeme gledao s nevjericom u očima.

— Gdje se skupljaju Atkinsovi revolveraši? — upita crnokosi mladić.

— Što ti je sad na umu?! — zgrane se Jack Brent.

Chet slegne ramenima.

— Kažu da je napad najbolja obrana. Zašto da ja ne napadnem prvi.

— Sam? — snebivao se dalje plavokosi rančer. — Pa, kad već pitaš odgovorit ću ti. Atkins obično verbuje revolveraše u pograničnom gradu Douglasu. Pokatkad i na meksičkoj strani, u Agua Prietu. Uvjeren sam da momak ne gubi vrijeme i da je već na putu. U Meksiku ima mnogo prijatelja.

Chet odvede svoga konja na pojilo. Pošto je životinja utažila žeđ, mladić se obrati rančeru:

— Odjahat ću natrag u Pearce. Možda saznam nešto zanimljivo. Nego, kako bi bilo da mi daš koji dolar predujma? Ostao sam bez prebita centa.

Jack Brent ode u kuću i začas se vrati s dvije stotine dolara. Preda ih Chetu i reče:

— Još nešto. Sastat ćemo se u Douglasu. Prije toga ću upozoriti ljude da budu oprezni. Četvoricu dobro naoružanih ostavit ću da brane rudnik. Ostala šestorica pripazit će na stado.

Razmjestit ću ih po stijenama iznad kanjona.

— Gdje ćemo se sastati u Douglasu? — upita Chet.

— U konjušnici.

Chet kimne i uzjaše. Uskoro je kaskao putem prema gradiću udaljenu samo desetak kilometara.

Protekao je dobar sat prije nego je tamnoputi mladić ujahao u Glavnu ulicu. Ono nekoliko prolaznika koje je zatekao na ulici bili su zaokupljeni svakodnevnim poslom: obilaskom trgovina ili zanatskih radionica. Došljaku nije promaklo da su gotovo svi poodmakle dobi.

Gdje je mladi svijet, pitao se Chet? Bez sumnje su svi otišli u Tombstone. Nisu mogli odoljeti zamamnom pozivu plemenite kovine i želji da se preko noći obogate.

Chet je neko vrijeme pažljivo motrio oko sebe. Pošto je zaključio da mu ne prijeti opasnost, krenuo je prema hotelu. Vrata su bila otključana i on ih gurne. Ušavši, malo zastane kako bi oči privikao na polutamu.

Tada se otvore vrata u dnu saluna i na njima se pojavi Nita. Spazivši Cheta, naglo zastane. Zatim polako pođe iza šanka ne skidajući pogleda s muškarca na vratima.

— Koga to vidim — prozbori promuklim glasom. — Zar si me se poželio, moj hrabri revolve-rašu?

Chet odmahne glavom a usne mu se razvuku u osmijeh.

— Tebe nisam, djevojko — skreše joj on bez mnogo uvijanja. — Žaželio sam se Atkinsa. Gdje je?

Djevojčine oči ispune se strahom. Ruku prinese ustima i is-

pusti slabašan krik. Tada se htjede okrenuti i pobjeći, ali je Chet bio brži. Brzo se nagne preko šanka i zgrabi je za ruku.

— Stani! Reci mi gdje mogu naći Atkinsa!

Gledala ga je pogledom uhvaćene životinje. Oklijevala je nekoliko trenutaka, zatim je priznala:

— Odjahao je u Agua Prietu ili u Douglas. Ako podeš za njim, tamo te čeka smrt.

Chet je pusti, lako joj kimne, okrene se i izide iz saluna.

Jahanje do američkog pograničnog gradića potrajalo je nekoliko sati. Već na ulazu u grad propitao se za konjušnicu. Tamnoputi Meksikanac pod šeširrom široka oboda uputi ga na mjesni trg.

Predavši konja vlasniku konjušnice, mršavu Meksikancu prosijede kose, Chet sjedne na odbačenu škrinju u dvorištu i pripali cigaretu. Nalik na svoje sunarodnjake, Meksikanac je bio govorljiv i radoznao, ali ovaj put se suzdržao. Ocijenio je Cheta kao čovjeka s kojim nema šale, pa se klonio propitkivanja.

Ulicom je projahao vitak Meksikanac na konju vrijednom najmanje dvije stotine dolaraš.

Chet zazviždi kroza zube i okrene se prosijedom čovjeku koji je upravo prenašao vreću zobi.

— Tko je taj momak?

Vlasnik konjušnice odloži vreću i dlanom obriše čelo.

— Daleko mu kuća, senjor — reče čovjek i zavrti glavom. — To je najveći bandit stotinjak kilometara uokrug, vođa divlje bande okorjelih zlotvora i ubo-

jica. Žene proklinju Ramona Cardella, a mladići čine sve i sva da ih primi u svoju bandu. Napada osamljene rančeve i za sobom ostavlja pustoš. Kladim se da odlazi na sastanak sa svojim prijateljem Amerikancem.

Chet je netremice pratio pogledom kičeno odjevena Meksikanca. Crveni pojas što ga je jahač imao oko struka umjesto opasača blistao je na popodnevnom suncu, a sunčane zrake odbijale su se od srebra kojim mu je bilo bogato optočeno sedlo.

— Gdje se obično sastaju? — upita Chet motreći i dalje jahača koji je prelazio okrugao trg.

— U hotelu »Alhambra«, na drugoj strani trga — uputi ga prosijedi Meksikanac.

Čovjek je sve više bio uvjeren da se neznanac ne propitkuje tek tako da mu prođe vrijeme. Iz njegova pogleda, a to je bio pogled lovca koji prati divljač, pažljivi promatrač mogao je naslutiti da je riječ o izuzetnom zanimanju.

Čovjeka valja upozoriti na opasnost kojoj se izlaže, ako stane na žulj Ramonu Cardellu, pomisli.

— Cardell je opasan i brzo poteže kolt. Osim toga, vrlo je lukav. Dosad mu nitko nikad nije uspio dokazati ijedno zlodjelo. I njegov američki prijatelj dobro se služi koltom.

— Zar nikome nikada nije palo na pamet da upravo taj Amerikanac obavještava vašeg »pistolera« o unosnim »poslovima« s ovu stranu granice?

— Kako da nije! — uskomeša se Meksikanac. — Ali od pretpostavke do dokaza dugačak je put. Banditi su već nekoliko pu-

ta bili na saslušanju, ali ih je šerif uvijek morao pustiti zbog nedostatka dokaza.

Chet Quade podiže obrve.

— Znači da je u gradu i šerif?

— Svakako, sjedi tamo u svom uredu. Zacijelo je i on spazio Cardella i sad sav kipi od bijesa.

Chetu je sinulo. Znao je kako da riješi problem koji ga je doveo u pogranični gradić.

Ako je istina sve što mu je vlasnik konjušnice ispričao, Atkins bez Cardella i njegove bande ne znači baš ništa.

A to znači da treba samo ukloniti vođu bande.

Chetu se ote lak uzdah.

Dvoboj je očito bio neizbježan. I to dvoboj u kojem će morati ubiti, dakako, ako bude brži, jer i ranjeni bandit može biti opasan. Dovoljna će biti jedna njegova riječ i tridesetak plaćenika odjahat će da Brentove ljude istjeraju s istočne strane Dragoon Mountainsa.

Možda će biti dovoljno da Cardella samo teško rani. Tako će nekoliko dana biti izbačen iz igre, a Brent će imati dovoljno vremena da ojača svoju družinu i bolje se pripremi za obranu.

— Ima li vaš šerif išta protiv dvoboja? — upita Chet ravno-dušno.

Meksikančev pogled odavao je iznenađenje. Neko je vrijeme piljio u sugovornika otvorenih usta, zatim je promućao:

— Pa... kako se uzme. Neće imati ništa protiv ako netko rani ili ubije Cardella. Ali... senjor, preklinjem vas, ne upuštajte se u to.

Chet odlučno odmahne glavom.

— To je jedini način da se pasjem sinu stane nakraj. Gdje ostavlja konja?

— Iza hotela, baš kao i njegov prijatelj, američki kicoš.

Chet pokuša u svijest dozvati sliku Meksikanca na prekrasnu konju. Čovjek se bez sumnje doimao opasno. Zacijelo se i dobro služi koltom, inače ga ne bi pratio takav glas.

Chet je bio svjestan svojih sposobnosti, a pouzdavao se i u sreću.

Uto odjekne topot. Chet se okrene. Jack Brent je na konju upravo prelazio preko trga. Stigao je do konjušnice i sjahao.

— Sve sam obavio, kao što sam ti rekao. Ljude sam rasporedio kako sam najbolje znao i umio. Što ima ovdje novo?

Dok je Meksikanac odvodio konja, Chet objasni rančeru svoj jednostavni plan. Brent je neko vrijeme namršteno zurio preda se.

— U redu — naposljetku se složi. — Ja sam dorastao Atkinsu. Krenimo!

Umjesto odgovora Chet ustane i gipkim koracima zaputi se prema hotelu na drugoj strani trga. Brent ga dostigne u tri koraka.

Koračali su ravnomjerno korakom i zastali dvadesetak metara od ulaznih vrata.

Iza prozora se na trenutak pojavi nečije lice. Premda je čovjek odmah povukao glavu, Chet je ipak prepoznao Atkinsa.

Brent se okrene tamnoputom mladiću.

— Hoćemo li ih pozvati da iziđu? — upita.

— Nećemo — odmahne Chet glavom. — Sami će izići.

Tada se otvore vrata, na kojima se, jedan kraj drugoga, pojave Atkins i Cardell i zajedno krenu prema izazivačima. Zaustave se na deset metara.

Meksikanac se iskesi pokazujući niz svojih sjajnih zubi.

— Želite dvoboj, senjores? — upita dubokim glasom u kojem se jasno nazirao prizvuk prijetnje. — Pravi dvoboj?

Chet i Brent potvrde kimanjem.

— Predlažem da se najprije malo razdvojimo — reče vođa bandita i daje se osmjehujući.

— Ako s obje strane po jedan ostane na nogama, ta će dvojica nastaviti dvoboj. Slažete li se?

Meksikančeve oči iskrile su grozničavo. Kao da je već unaprijed uživao u ubijanju.

— Pristajemo — poviče Chet Quade.

— Tko će dati znak za početak? — upita bandit.

— Vlasnik konjušnice — reče Chet i osvrne se.

Prosijedi Meksikanac je sve čuo. Riječi su bile izgovorene dovoljno glasno.

Na trgu nije bilo žive duše. Nikoga se nije moglo vidjeti premda je bilo jasno da mnogi radoznalo čuče iza prozora.

Vlasnik konjušnice podiže ruku, zatim otrči u baraku i vrati se s dugačkim bičem u ruci.

— Kad prasne treći put — poviče promuklo od uzbuđenja počnite!

— Dogovoreno! — složi se vođa bandita i zakorači malo udesno.

Instinktivno je kao suparnika odabrao mladića s opaljenim licem. Meksikanac je osjećao da će se sukobiti s pravim borcem,

iskusnim revolverašem. Ali i o sebi je imao dobro mišljenje.

Quade je stajao opušteno. Znao je da iz ovoga dvoboja mora izići kao pobjednik. Ali znao je i to da će protivnika morati ubiti. Meksikanac je bio brz i opasan protivnik i teško da bi ga mogao onemogućiti samo ranjavanjem.

Tada je ispred konjušnice prvi put odjeknuo prasak, pa drugi i treći put!

Cardell je povukao tako brzo da se gledaocima učinilo da mu je ruka nalikovala na brzu, jedva zamjetnu sjenu.

Chet nije bio sporiji. Čak je podigao svoj kolt djelić sekunde brže od protivnika. Za toliko je i brže povukao obarač.

Metak iz Meksikančeva kolta prošišao je Quadeu kraj samoga uha.

Kao da je neka nevidljiva pesnica snažno tresnula Ramona Cardella. Lice mu se iskrivi a u očima se pojavi čuđenje. Tako je nepomičan stajao sekundudvije, a zatim se skljoka u prašinu.

Bio je mrtav.

Chet pogleda u stranu. Toliko je bio zaokupljen svojim protivnikom, da nije obraćao pažnju pucnjevima drugog para protivnika.

Milt Atkins je klečao. Lice mu je bilo izobličeno od napora dok je pokušavao podići kolt.

Jack Brent je bio savijen napola. Krvava mrlja na desnom bedru povećavala se svakoga trenutka.

— Pogodilo me to prokletopseto — stenjao je Jack Brent.

Ostavivši rančera, Chet se zaputi prema Atkinsu kojem je kolt ispao iz ruke. Kad je podi-

gao pogled, u očima mu se ogledala strepnja za život.

Brentov metak pogodio ga je u desno rame. Sve veća mrlja već je probila crni kaput upozoravajući da rana obilno krvari.

— Potraži liječnika, Atkinse, da ti na vrijeme izvadi metak — reče Chet hladno. — Nakon toga ćeš dugo morati ostati u krevetu. Zaboravi na Brentov rudnik. Imat ćemo vremena da sve organiziramo. Ako ozdraviš i ako se ponovo polakomiš za Dragoon Mountainsom, dočekać te dvadesetak odvažnih momaka spremnih na sve.

Chet zamijeni ispaljeni metak i gurne kolt u korice.

Jedini je on stajao na prašnu trgu doimajući se tužno i osamljeno.

Stanovnici okolnih kuća počeli su otvarati vrata. Kroz njih su počeli izlaziti muškarci, žene i djeca. Prema Chetu se energična koraka zaputi krupan čovjek sa šerifskom zvijezdom na grudima.

— Sve sam vidio vlastitim očima — uskomešao se šerif. — Bila je to poštena borba.

Dok su tako stajali oči u oči, šerif je na licu tamnoputa mladića spazio nešto od čega je zadrhtao.

Slutio je da revolveraš neće provesti mirnu noć.

Chet Quade kimne šerifu i uputi se prema ranjenom rančeru.

— Podimo, Jack — reče i pomogne mu onih tridesetak koraka koliko im je trebalo do konjušnice. — Ne brini, ako u gradu i ne nađemo liječnika, ja ću ti izvaditi metak. Neće mi biti prvi put. Poslije ćemo polako kući.

XII

Chet je zašutio, a Doc Smoky skine šešir i počeo se po glavi. U Carringtonovim ledenoplavim očima je svjetlucalo. Stari kuhar reče tiho:

– Vodio si vraški surov život, Chete. Dobro je što si ga zamijenio boljim.

Chet Quade se gorko nasmije.

– Željeli ste čuti priču, pa sam je ispričao. No takvi događaji ostavljali su na meni tragove, vjerujte mi. Promjenu mogu zahvaliti sretnom slučaju. Sreo sam Mary Lou i pomogao joj. To je bio posljednji u nizu poticaja da napustim taj surovi, lutalački život. Ali i sada se često moram latiti oružja. Sada se borim za sve nas, a ne samo za plaću. Riječ je o tome da se u ovaj kraj bezakonja uvede red kako bismo svi mogli raditi i živjeti u miru.

– A to se zasad može postići samo oružjem – doda bivši oficir. – Ali jednoga će dana sve biti drukčije, doživjeli mi to ili ne. Mora se promijeniti, ili Zapad nikad neće krenuti putem napretka.

Doc Smoky ponovo napuni šalice kavom. Polako su ispijali vruću tekućinu i zamišljeno se zapiljili u stol.

– Što da radimo s Atkinsonom?

– naruši tišinu stari kuhar.

– Momak je posljednjih godina zacijelo zaradio dosta novca – reče Chet – i sada ga u Hot-dog Cityju pokušava udvostručiti, ili čak utrostručiti. Ako ga mi ne spriječimo, jadnim će kopačima uzeti iz džepa i posljednji novčić.

Carrington je grickao ostatak ugašene cigare.

– Ne možemo ga jednostavno otjerati – reče pogleda uperena u jednu točku na zidu. – Na to nemamo pravo.

Chet se trpkio osmijehne i odmahne rukom.

– Dovoljno je da samo pričemo. Momak se neće pomiriti s porazom. Nešto će svakako poduzeti.

Doc Smoky se počeo po bradi.

– Ja ću skoknuti u prodavaonicu. Debeljko je htio Chetu i Jimmyju pomoći. Možda iz nje ga izvučem nešto što bi nam moglo koristiti.

– I ja ću s tobom – upadne Carrington – ali ću ostati u pozadini kao rezerva.

Chet se nasmiješi i reče:

– Eh, baš se našao tko će ko me u slučaju opasnosti štititi odstupnicu.

Smoky zgrabi šalicu i htjede je baciti na predradnika, ali se u posljednji čas predomisli. U njoj je još do polovine bilo kave.

– Imaš prokletu sreću, momče – procijedi kuhar kroza zube i ustane.

Uzme svoju staru pušku i iziđe iz kuće. Bivši general odloži šalicu i potrči za kuharom.

Chet ih otprati zamišljenim pogledom. Nešto ga je kopkalo. Kao da ga je njegov nepogrešivi instinkt borca ponovo upozoravao na opasnost.

Tko je u opasnosti? On ili ona dvojica koja su upravo otišla u prodavaonicu?

Doc Smoky i Carrington su u međuvremenu stigli do Jonesove prodavaonice.

Debeljuškasti trgovac stajao je za tezgom, a kad su se otvorila vrata, uplašeno se okrenuo prema njima. Smoky mu pride

i zagleda se u natečeno lice puno modrica.

— Čini se da si se negdje vraški izudarao. Da nisi pao na kakav oštar kamen?

Jones je teško disao a iz oči mu je izbijao strah.

Tada je pogledao prema policama koje su dosezale sve do stropa.

Smoky je bio iskusan. Razumio je mig, ali se pravio kao da ništa ne ne opaža. I dalje je radoznalo motrio trgovčevo izudarano lice.

— Možda i nisi pao? — govorio je Smoky mirno ne mareći za Jonesovu uznemirenost. — Da nisi nekome slučajno naletio na šaku?

Trgovac se uzvrpolji i odmah zaniječe:

— Ne, nisam... u tami sam se o nešto spotakao...

Stari kuhar odmahne glavom, a na usnama mu zatitra osmijeh.

— Ne zbijaj sa mnom šalu, Jonese — promrmlja. — Ne vjerujem ti.

— Moraš mi vjerovati — zahtjeva trgovac glasom u kojem se jasno nazirao strah. — Spotakao sam se ovdje u prodavaonici i tresnuo na hrpu lopata i pijuka.

— Što ne kažeš? — Smoky će glasom kakvim se kori tvrdo glavo dijete. — Ja ću ti reći što te je zadesilo. Netko te je vraški pretukao.

— Nije... kad ti kažem...

— Reći ću ti tko je to bio i zašto je to uradio. Batine si dobio zato što si htio pomoći ljudima s ranča zar ne? A što se tiče...

Začuvši između dvije police šušanj, Smoky zastade usred rečenice.

Nije podigao pogled, samo se osmijehnuo pokazujući nepravilan niz žutih zubi. Onako iskešen i naborana lica nalikovao je na staroga vuka koji se nečem raduje.

Između polica pojave se dva dugonoga muškarca. Obojica su nosila nisko obješene koltove. Približavali su se polako njišući se lagano u bokovima.

Momci su se očito trudili da vanjstinom budu nalik najopasnijim revolverašima Zapada, da oko sebe siju strah i trepet.

Ali Doc Smoky nije bio od onih koje se može zavarati. Odlučio je za početak prihvatiti igru koju revolveraši budu nametnuli.

— Hej, olupino stara! — dobaci mu momak kovrčave kose. — Zašto se ne brineš o svojim stvarima. Bilo bi ti korisnije.

Smoky uvuče glavu među ramena hineći iznenađenje i strah. Doimao se kao da samo čeka priliku da strugne s poprišta na kojem može doživjeti samo neugodnosti.

Revolveraši su uživali u svojoj nadmoći. Bili su uvjereni da su stankelji utjerali strah u kosti. Na licima im je lebdio preziran osmijeh.

— Hajde, djede — dobaci mu ridokosi. — Što još čekaš? Kupi stvari po koje si došao i odlazi. Mi smo ovdje da pripazimo na Elmera Jonesa. Debeljku se ne smije ništa dogoditi, je li ti jasno?

Smoky pokuša usne razvući u osmijeh, ali je pokušaj prošao više nego jadno.

— Jasno mi je... naravno — brzo odgovori. — Taj Jones je nespretnjaković... spotiče se u vlastitoj prodavaonici i licem

pada na tvrde, šiljaste predmete. Svakako, na takve uvijek treba paziti i pomoći im.

Revolveraši su se zablenuli u staroga kuhara. Tada ridokosi sijevne pogledom.

— Hej, stari! Što to lupetaš? Imaš sreću što poštujemo tvoje godine. Inače bi ti već dobio svoje!

Doc Smoky im uzvratila pogled. Ali u njegovim plavim očima više nije bilo straha. Više se nije doimao kao usplahireni starkerlja kojem je na umu samo da se što prije iskobelja iz neugodna položaja u kojem se zatekao.

Revolveraši su promjenu uočili kasno.

— Znači — rekao je Smoky promijenjenim glasom — da biste me mogli premlatiti kao što ste Elmera.

Dok je još govorio zgrabio je pušku za cijev i njome udario kovrčavog revolveraša u trbuh.

Momak zaurila od boli i savije se. Ridokosi momak skoči korak unatrag i pokuša povući kolt. Za Smokyja je očito bio prespor.

Kuhar se spusti meko na pod, ponovo zamahne puškom i revolveraša udari svom snagom po koljenu.

Momak vrisne od bola i sruši se.

Smoky je već bio na nogama a u ruci mu puška uperena u dvojicu revolveraša.

Ridokosi, kojem je Smoky smrskao koljeno, pokuša se podići držeći se tezge. Lice mu je bilo izobličeno od bola. Onaj koji je dobio udarac u trbuh još se savijao od bolova.

— Čovjek mora postupati s vama kao s neposlušnom dje-

com — rugao se Doc Smoky dvojici revolveraša. — A sada se nosite i da mi više niste do-
sađivali.

— U redu, ovaj put smo nasjeli. Ali ako se drugi put sretnemo, onda se pričuvaj!

Smoky prasne u smijeh.

— Ako se to ikad dogodi, nasjest ćete drugom triku. I tako redom. Možda ćete za četiri-pet godina nešto naučiti. A sada se nosite prije nego progovori ova moja pušketina.

Revolveraš koji je još cvilio od bolova u trbuhu s mukom se napola uspravi i izide iz prodavaonice, a za njim odšepesa i ridokosi.

Isprativši ih pogledom, Smoky se okrene trgovcu čije je lice bilo zabrinuto.

— Ima li ih još u blizini? — upita Smoky Jonesa.

Trgovac zaniječe glavom.

— Jesu li te oni pretukli?

Jones kimne.

— Bojim se da ću nakon ovoga proći još gore — reče sa strepnjom u glasu.

Smoky ga pogleda iznenadeno.

— Zar ćeš popustiti i Atkinsu prepustiti polovicu prihoda? Znam kako to već ide. Ako se ustručavaš ili odbiješ, najprije te premlate. A ako te ni to ne urazumi, zapale ti prodavaonicu i mirno promatraju kako gori. Zar ne shvaćaš da je Atkins bandit?

Elmer Jones zdvojno potrese glavom.

— Sve ja to znam, ali ja nisam revolveraš ja sam običan miro-ljubivi trgovac. Ja se protiv tih lopova ne znam braniti.

Doc Smoky iskrivi lice u grimasu.

– Glavu gore, čovječe – hrabrio je trgovca stari kuhar. – Mi smo tu da vam pomognemo. U trgovčevim očima zaiskri nada.

– Ne razumijem... Što vi imate od toga?

– Bandite kao što su Atkins jednostavno nećemo trpjeti u blizini ranča. Danas će se zadovoljiti vlašću u Hotdog Cityju, a sutra će mu već porasti apetit. Umislit će da može imati sve što god zaželi.

Trgovac je sumnjičavo gledao Smokyja i pri tom prstima pipao otečeno lice.

– Što možete vas trojica protiv mnoštva revolveraša? – upita tiho.

– Možemo ih izazivati tako dugo dok ne postanu neoprezni i pogriješe. Tada ćemo ih napasti.

Riječi staroga kuhara doimale su se odlučno. Bio je uvjeren u ono što govori.

– Ovamo nisam navratio slučajno nadoda Doc Smoky. – Znaš li nešto što bi nam moglo koristiti. Važan nam je svaki podatak, pa i onaj naoko beznačajan. Jesu li dvojica revolveraša o nečem razgovarala? Jesi li ih čuo?

Trgovac je neko vrijeme oklijevao, kao da premišlja. Zatim se trgne i reče:

– Noćas će se navodno nešto dogoditi. Ne znam o tome ništa поближе, samo toliko da se odnosi na ljude koji nisu glasali za Atkinsa.

– Zacijelo ih ne čeka ništa dobro – doda Smoky.

– I meni se čini.

Očito zadovoljan onim što je saznao, Smoky kimne.

– Dobro da znamo. Otvorit ćemo oči i uši. Ako naletimo na kojeg od tih štakora, otjerat ćemo ga olovom.

Kuhar pride vratima, malo ih otvori i izviri. Ništa sumnjivo nije opazio, ali ni Carringtonu nije bilo ni traga.

Gdje se krije? Možda ga je nešto zadržalo, ili mu se nešto dogodilo?

Sa srca mu padne kamen kad iza ugla jednog kućerka na trenutak spazi čovjeka u plavoj uniformi.

Smoky se oprezno uputi prema kući poginulog McNultyja. Gledao je na sve strane, ali nigdje nije bilo nikoga. Ulica je opustjela. I kopači su se povukli na svoje parcele. Htjeli su nadoknaditi izgubljeno vrijeme i svojski su prionuli poslu nadajući se kakvom velikom zlatnom grumenu ili otkriću bogate žile.

U zraku se osjećala promjena. I stari kuhar je toga bio svjestan dok je koračao Glavnom ulicom. Već je bio stigao i do uličice kojom se dolazilo do restorana. Oprezno je provirio iza ugla.

Nije otkrio ništa sumnjivo. Pa ipak je osjećao promjenu, a to ga je uznemiravalo. Predosjećao je da njemu i Carringtonu prijeti opasnost.

Smoky čvršće stisne pušku.

Već je zamakao u uličicu i oprezno koračao između kućeraka i nastambi od zemlje držeći se sjene. Sve je bilo tiho.

Pikrado se dalje i stigao do posljednjeg kućerka i sad je do McNultyjeve kuće bilo dvadesetak metara brisana prostora.

Nigdje nije bilo nikoga. Doc Smoky se odvaži i sagnut potrči

do iskopane jame. Ondje se malo pritaji, zatim počne puzati prema kući.

Stigavši do nje, uspravi se i uzdahne s olakšanjem. Naslonjen na zid napeto je osluškivao. Ne, iz kuće nije dopirao nikakav šum. Tada se oglasi drozd.

Smoky se trgne. Prepoznao je Carringtonov znak. Kiowe bi zacijelo pukle od smijeha da čuju takvo oponašanje ptičjeg pjeva.

Bilo je očito da se Carrington neometen domogao stražnjeg zida kuće.

Stari kuhar pride vratima, gurne ih nogom i uđe s upereonom puškom u ruci.

— Chete, imao sam vraškog posla — počeo je Smoky očito uzbuđen. — General je jednostavno nestao. Ili je možda...

Sljedeća riječ zamrla mu je na usnama kad je spazio čelava muškarca.

Neznanac je u ruci držao nož i prislonio ga Chetu uz vrat. Bilo je očito da neće oklijevati da ga predradniku s ranča Skull zarine u grkljan na prvi sumnjivi pokret.

XIII

— Što je s tim vašim generalom? — upita neznanac sa stranim naglaskom.

Smoky se od iznenađenja još mučio da izgovori pravu riječ.

— Trista mu gromova! — naposljetku opsuje. — Ne šali se s time, čelavko! Što to, do đavola, radiš?

Chet zastenje i prevrne očima. Na čelu mu je bila kvrga što je upućivalo na to da ga je neznanac udario i da se Chet tek nedavno osvijestio.

— Ja sam Julio Cardell — reče neznanac ističući svaku riječ.

— Zakleo sam se da ću osvetiti brata. Sad sam nadomak cilju. Ubojica Quade napokon mi je u rukama.

Smoky se zablene u krupnoga Meksikanca. Tada se sjeti odakle mu je to ime poznato.

— Ah, ti si brat onoga razbojnika kojeg je Chet ustrijelio prije nekoliko godina?

U Meksikančevim očima bljesne.

— Da, to mi je bio brat.

Doc Smoky zavrti glavom kao da mu sve još nije jasno.

— Ali, koliko je meni poznato, riječ je o poštenoj borbi, o dvo-boju — reče kuhar s nevjericom u glasu. Zatim se okrene predradniku. — Chete, što taj momak hoće od tebe?

Quade malo rastvori usne i šapne:

— Hoće me ubiti, budalo! Zar to još ne shvaćaš?

— Kako? Nožem!? — čudio se Doc Smoky. — Brat ti je bio boljih manira, Cardelle. Uostalom, to nije bilo ubojstvo nego dvo-boj. Zacijelo je posrijedi nešto drugo.

Cardell se pakosno nasmiješi.

— Ništa drugo, uvjeravam te. Uostalom, za vas je to svejedno. Tvog generala su moji ljudi već zgrabili. Siguran sam da su od njegove lijepe uniforme ostali samo dronjci. Ni ti, starkerlo, nećeš proći bolje. Ja ću vas srediti obojicu.

— Hej, znaš li ti što to držim u ruci — upita Smoky podižući svoju tešku pušku. — Ako iz nje grune, od tebe će ostati samo krvava mrlja na zidu. Mislim da imamo podjednake izgleda.

– Varaš se, stari – zlobno će ćelavi Meksikanac. – Sklanjaj pušku i skidaj opasač, inače ću tvojem prijatelju prerezati grkljan.

Doc Smoky se ukoči. Iz Cardellova glasa se moglo zaključiti da će to i učiniti.

Bez riječi je nategnuti kokot puške palcem gurnuo naprijed, zatim je pušku spustio na pod.

– Odriješi opasač – zaprijeti Meksikanac. – Zar me držiš za budalu?

Doc Smoky otkopča opasač. Neko ga je vrijeme zajedno s koltom držao u desnoj ruci kao da se ne može odlučiti.

Da se ipak upusti u rizik, zaokupi ga misao. Ne, nije se usuđivao. Oštrica noža prijeteci je svjetlucala u polutama.

– Tako je već bolje – likovao je ćelavko. – A sada ću Quadeu pružiti šansu. Borit ćemo se noževima.

Doc Smoky krajičkom oka opazi na prozoru sjenu, i kamen mu padne sa srca.

– Što će biti sa mnom – upita mirno. – Kako bi bilo da budem sudac?

– Ti nam samo smetaš, stari – osorno će Meksikanac izvlačeći lijevom rukom kolt. Uperio ga je u kuhara.

– Ti nam više nisi potreban. Dok se Cardell malo uspravo, na trenutak je popustio pritisak oštrice o Chetov vrat.

Tamnoputi predradnik odmah iskoristi priliku.

Snažno se odbije u stranu, a nož mu prođe mimo obraza ogrebavši ga.

Cardell podiže kolt i upravo htjede okinuti, kad prozorsko staklo prasne u bezbroj komadića.

Na njima se pojavi revolver-ska cijev, zatim i narandžasti plamen. Malom prostorijom prolomi se zaglušujući pucanj.

Metak pogodi Meksikanca u prsa i odbaci ga do zida. Chet mu priskoči ne mareći za bol na obrazu i nagazi ruku u kojoj je teško ranjeni Cardell grčevito stiskao kolt.

Bilo je očito da su umirućem odbrojene minute. Chet klekne kraj njega.

– Nećeš više dugo – reče Chet ozbiljno. – Jesi li doista brat Ramona Cardella.

– Jesam – šapne umirući hropćući. – Nakon onog dvojboja njegovao sam Atkinsa. Poslije smo se domogli novca i došli ovamo da iskoristimo kakvu zgodnu priliku. Onda sam naletio na tebe.

Umirućem je na usnama već izbila krvava pjena.

– Milt ti se htio osvetiti.

Ranjenik ponovo zakrklja i glava mu klone u stranu. Chet mu se primakne bliže.

– Što sprema Atkins noćas? – upita Doc Smoky. – Što će se dogoditi.

Umirući s naporom otvori oči.

– Kopači... njihovo zlato... izgledat će kao...

Glava mu je klonula u stranu. Bio je mrtav.

Chet ustane i zapilji se u mrtvaca.

– Što da radimo s njim?

Carrington je upravo bio ušao u kuću i odmah predložio:

– Odnosimo ga pred hotel. Tako će Atkins znati da je i tu doživio poraz.

Chet potrese glavom.

– Ne, to ne bi bilo pametno. Tako bismo ga nepotrebno upozorili. Leš ćemo negdje sakriti.

Zatim ćemo porazgovarati s kopačima.

Doc Smoky podiže glavu.

— Znam što nam je čelavi htio reći. Atkins će opljačkati kopače, a krivnju pokušati prebaciti na nas. Kako da ga u tome spriječimo?

— Povezat ćemo se sa četvoricom bivših članova odbora. Zovu se Dan, Bob, Fred i Hank. To je sve što o njima znam, ali nekako ćemo ih naći.

Tada se i Doc Smoky sjeti četvorice o kojima je bilo riječi na suđenju.

— Ah, to su oni koje je Atkins izbacio iz odbora. Zamisao nije loša. Ako te momke pridobijemo, tada smo na konju.

Carrington se iskašlja.

— Valja pripaziti, Chete. Možda i među kopačima postoji izdajica? Ako se sve otkrije prije vremena, plan je propao.

— Moramo riskirati. Čim se smrači, krećem. Možda usput saznam nešto zanimljivo što bi nam olakšalo posao.

Razmotrili su i neke druge mogućnosti, ali su se naposljetku odlučili za prvobitni plan. Doc Smoky i Carrington odnijeli su mrtvoga Meksikanca u obližnju napuštenu kolibu, a prije toga su se uvjerali da nikoga nema u blizini. Pričekali su da zanoći.

Kad se sasvim smrklo, Chet zakorači kroz prozor i izgubi se u tami.

— Samo da ga posluži sreća!

— promrmlja Doc Smoky vireći kroz prozor.

XIV

Chet se tiho šuljao kroz noć. Domogao se stražnjeg dijela »Zvijezde Arizone« i pritajio se iza zid.

Dugo je napeto osluškivao i pogledom pokušavao prodrijeti kroz tamu. Naposljetku se uvjerio da Atkins s ove strane nije postavio stražara.

Nebo je bilo prevučeno tmaštim oblacima, pa se nije vidio ni prst pred nosom. Chet prstima opipa drveni zid. Osjeti udubine među daskama i u njih uvuče prste. Nogama napipa izbočinu grede i stane na nju.

Polako se počne penjati tražeći prstima i nogama uporište na zidu od dasaka.

Već se bio popeo na visinu s koje bi bilo opasno pasti, ali odjednom pod prstima osjeti glatko, izblanjano drvo. Oprezno rasporedi težinu tijela i podiže se još malo.

Pred njim je bilo slabo osvijetljeno, prozorsko okno. Chet pokuša gurnuti okvir i prozor tiho zaškripi.

Tada začuje korake. Netko naglo otvori prozor i začuje se duboki ženski glas.

— Ima li koga?

Podigao se na ruke i preko praga prozora prebacio se u sobu. Vješto se otkotrlja i ustane. U jednom dugačkom koraku nađe se pokraj žene koja je vjerojatno bila navikla na takve posjete, jer je odmah rekla:

— Nadam se da si donio dosta novca, prijatelju?

Nešto je tražila u sobi. Zatim se čulo kako je kresnula šibicom. Zazvečalo je staklo.

Djevojka zacijelo pokušava upaliti stolnu svjetiljku, pomisli Chet. Ne, to bi mu moglo samo škoditi.

— Ostavi to! — šapne joj oštro.

Ponovo je kresnula i tada je bljesnuo plamičak. Podigla ga

je prema njegovu licu i prepoznala ga.

— Samo mi je to trebalo — uznemiri se tamnokosa žena. — Ako te Milt ovdje zatekne, prem-latit će me tako da me mjesec dana nijedan muškarac neće htjeti pogledati. Što hoćeš?

Chet joj se unese u lice.

— Hoću saznati što taj nitkov sprema? Noćas će nešto poduzeti, ali ne znam što. Da bismo ga u tome spriječili, moramo saznati više.

Ona ljutito sijevne očima.

— I našao si baš mene da te o tome obavijestim! Čovječe, ja pripadam Atkinsu dušom i tijelom. Drži me u šaci i bez njegove dozvole neće od mene ni pas uzeti kruha. To je sudbina nezaštićene žene u divljem gradu kao što je ovaj.

— Lako ćeš naći novoga zaštitnika — reče joj Chet oštro. — Milt Atkins će morati otići, ili će ovdje zauvijek ostaviti kosti.

Žena je neko vrijeme uzbudeno disala.

— Jesi li siguran da to možeš izvesti? — upita.

— Siguran sam.

Chet nije znao što je sve bilo između te žene i Atkinsa, niti ga je to zanimalo. Važno mu je bilo da mu ona pomogne. To je i uradila.

Oprezno je otvorila vrata što su vodila u hodnik i izvirila.

— Dodi! — šapne. — Odvest ću te u sobu tik do Atkinsova ureda. Odande ćeš hodnikom do prozora i kroza nj na krov saluna. Dalje ćeš se lako snaći.

Salun je imao ravan krov od dasaka, a to je Chet znao.

Tiho su hodali hodnikom. Djevojka mu pokaže vrata i vratiti se u svoju sobu.

Chet se pripije uza zid. Pričeka nekoliko trenutaka da mu se oči priviknu na polutamu, zatim pipajući pred sobom pođe naprijed. Uto začuje glasove. Dopirali su iz susjedne prostorije. Chet oprezno pride zidu koji je tu prostoriju dijelio od Atkinsova ureda i osluhne.

— Da ponovimo — prepoznao je Atkinsov glas. — Bit ćete podijeljeni u četiri skupine. Pokupite što više zlata, ali to nije najvažnije. Maskirajte se tako da vas kopači zamijene za Cheta Quadea i Doca Smokyja. Jeste li me razumjeli?

Odgovorili su mrmljanjem.

— Izgovorite nekoliko puta njihova imena, a spomenite i generala — naređivao je dalje Atkins. — Možete reći i to da će on preuzeti plijen.

— Ako se kopači suprotstave? — upita netko.

— Onda pucajte, ali pazite da netko preživi, da bi sutra mogao posvjedočiti da su ih napali ljudi s ranča Skull.

— Sve smo razumjeli, gazda!

— javi se isti revolveraš. — Gdje da počnemo?

— Kod one četvorice starke-lja. Parcele su im jedna od druge na samom rubu. Odande se rasporedite u skupine i obidite sve nastambe i šatore. Ne štedite ni naše prijatelje. Neka se uvjere koliko ovise o nama.

Chet je čuo dosta.

Tiho pride vratima i otvori ih. Na hodniku nije bilo nikoga. U tri koraka nađe se kraj prozora.

Pod njim je bio blago nagnut krov saluna. Uvjerivši se da nigdje nema žive duše, Chet skoči. Dočeka se na ruke i noge, malo odskliže do ruba i tamo se zaustavi.

U dvorištu saluna bilo je skladište odbačenih stvari. Da ne bi izazvao nepotrebnu buku, Chet se polako spusti na zemlju. Tiho je zazvečalo kad je nagazio na praznu bocu. Izbjegavajući štopot, Chet se uskoro nađe u uličici. Zatim se brzim korakom uputi prema McNultyjevoj kući.

Doc Smoky i Norman Carrington sjedili su u polumraku i zagledali se u vatru koja je plamtjela u ognjištu i slabim svjetlom obasjavala prostoriju. U rukama su držali lončice iz kojih se pušila kava.

Chet pokuca na jedino preostalo staklo na prozoru.

Ona dvojica kraj ognjišta okrenu se kao jedan.

— Ja sam — reče prigušeno Chet i uskoro se nađe u toploj prostoriji.

— Što si doznao? —animalo je Smokyja.

Chet im je sve ispričao.

— Skupo će mi platiti taj pasji sin. Što mu je samo palo na pamet! Da u moje ime pljačka kopače! — ljutito će general.

— Moramo odmah na posao — požurivao je Chet — Pronaći ćemo četvoricu kod kojih će početi i pravovremeno ih upozoriti na ono što ih čeka.

— Zacijelo ćemo im i pomoći? — reče Carrington.

— Svakako — odgovori Chet. — Vas dvojica ćete upozoriti ostale kopače. Neka ostanu na straži cijelu noć, jer bi Atkinsovi revolveraši mogli ponovo napasti.

Dok je Doc Smoky provjeravao oružje, Carrington izviri kroz prozor.

— Sve je u redu. Krećimo!

XV

U Hotdog Cityju je bilo neobičajeno tiho. Iz saluna nije dopirala glazba iz muzičkog automata. Samo se na Glavnoj ulici zateklo nekoliko prolaznika.

Chet, Doc Smoky i Carrington nečujno su šmugnuli kraj prvih zemunica u kojima su živjeli najbjeđniji kopači. Oni kojima je sreća bila sklonija stanovali su pod šatorima, a nekoliko ih je čak sagradilo kolibe od ilovače i dasaka.

Trojka je stigla do vanjskog ruba ograđenog prostora i zastala. Chet pride najbližoj zemunici, sagne se i upita:

— Gdje mogu naći Dana, Hanka, Boba i Freda?

— Tko me to budi u to doba noći? Pusti me da spavam — odgovori mu neugodan glas.

— Gdje da ih nađem? — zainatio se Chet.

— Podi dalje, čovječe! Naći ćeš ih tamo gdje parcele skreću prema sjeveru.

Chet se zahvali i vrati dvojici prijatelja.

Parcele četvorice kopača nije bilo teško naći. Bile su obilježene i pločama na kojima su nevjestim rukopisom bila ispisana imena vlasnika.

Bilo je očito da se na tim parcelama radilo sistematski. O tome su svjedočile gomile iskopane zemlje. Chet počne pogledom prelaziti po parcelama tražeći kakvu nastambu.

— Ne pokušavaj ništa, momče! — iznenadi ga prijeteći glas.

— Ako grunem iz sačmarice, raznijet ću vas svu trojicu na komadiće.

— Ja sam Chet Quade — prigušeno će predradnik iz Blue-

grass Valleyja. – Došli smo vam pomoći. Jesu li ostala trojica budna?

Iz druge jame začu se promukao glas.

– Ako si ti Chet Quade, skoči u prvu jamu slijeva.

Chet ga poslušao, dočeka se na koljena i odmah se uspravi. 'Netko kresne šibicom.

– On je!

U slaboj svjetlosti šibice Chet ugleda šezdesetogodišnjaka kojemu je lice bilo natečeno i puno masnica.

– Znači da sam imao pravo – reče Chet. – Isprebijali su vas kako ne biste mogli prisustvovati suđenju.

– Tako je, Quade – odgovori najviši od četvorice. – Raditi još ne možemo, ali ćemo znati obraniti ono što nam pripada ako se netko za tim polakomi. Zašto ste došli?

– Da vas upozorimo na opasnost.

Zatim im ispriča što je bio čuo u »Zvijezdi Arizone«.

– To prokleta kopile! – prane krupni bradonja. – Kako je samo lukavo smislio? Ali prijest će mu, to mu jamčim.

– Valjalo bi odmah upozoriti ostale kopače – reče Chet.

– Ne brinite! Bobe, Frede, obavijestite susjede što ih očekuje. Neka budu budni i pohvataju one koji nama pobjegnu.

Dvojica kopača uspnu se iz jame i izgube se u tami. Još je oko njih bilo tiho, ali Chetovo osjetljivo uho je već razabralo promjenu.

Najbliži susjedi već su bili obaviješteni, pa su dalje obavještavali druge.

Kopači su i bez toga nesvjesno osjećali opasnost, pa ih je te noći malo spavalo.

Tu i tamo čule su se prigušene psovke. Nije prošlo ni pet minuta i na parcelama kopača sve je bilo na nogama.

Najstariji od četvorice već je smislio kako da iskoristi najavljeni napad i Atkinsa najuri iz Hotdog Cityja.

– Pokušat ćemo ih uhvatiti na djelu i preživjele sutra izvesti pred naš sud. Kad Atkins vidi svoje revolveraše kao zarobljenike kojima prijeti smrtna kazna, odmaglit će glavom bez obzira.

Chet se složio s planom, premda nije bio uvjeren da će se Milt Atkins bez borbe povući s nalazišta zlata.

Nije im preostalo drugo nego da čekaju.

Prošlo je pola sata, pa i sat. Onda su se prema parcelama kopača počele šuljati tamne prilike. Neke su na glavama imale velike šešire i u tami su nalikovale Doc Smokyju. Bilo ih je dvanaest.

Osmorica se privuku parcelama četvorice starih kopača.

Zazveckalo je oružje a uska traka svjetlosti iz zastrte svjetiljke prešla je preko humaka iskopane zemlje.

Kopači su ležali pod nadstrešnicom od dasaka i zemlje. Pravi su se kao da spavaju držeći u rukama oružje.

Chet, Doc Smoky i Carrington vrebali su iz tame.

– Probudimo ih – promrmlja čovjek s velikim šeširom na glavi.

Drugi revolveraš udari nogom najbližeg kopača u leđa. Ovaj poskoči vješto oponašajući

čovjeka kojeg je netko naglo trgao iza sna.

— Što se to, do đavola, događa? — promrmljao je žmirkajući od nenadana svjetla.

— Tu su sva četvorica — reče revolveraš kreštava glasa. — Probudi i ostale.

— Što hoćete?

Bandit zahihota.

— Hoćemo vam pomoći da ne padnete pod teretom zlata koje ste iskopali.

— Prokleti banditi! — prosikće stari kopač i probudi druge.

— Hej, Chete — javi se drugi bandit. — Natjeraj ih da izvuku zlato.

— Chet? — upita jedan od četvorice kopača hineći iznenađenje. Chet Quade?

— Prokletstvo, Smoky — javi se bandit koji se izdavao za Cheta. — Jezik za zube!

— Slažem se! — poviče iz tame pravi Chet Quade. — Otkriveni ste, predajte se!

Ali revolverašima to nije bilo ni na kraj pameti. Ispustili su svjetiljku i posegli za koltovima.

Kopači su ispod pokrivača izvukli sačmarice i, napetih kokota, uperili ih u napadače. Škljocanje je zaustavilo revolveraše usred pokreta.

— Punjene su čavlicima! — zaprijeti sijedi bradonja. — Ako odmah ne podignete ruke, dobit ćete ih u trbuh.

I revolveraši koji su čekali izvan parcele čuli su svaku riječ i sad su pokušali potražiti spas u bijegu. Iz sačmarica bljesnu plamići.

Trojica su se odmah srušila kao pokošena. Dvojica su potražala još samo nekoliko metara,

a jedan revolveraš, jaučući od boli, srušio se na koljena.

— Pokupite ranjenike — poviče najstariji kopač — i dovedite ih ovamo. Sutra ćemo ih izvesti pred sud.

Uskoro su svi kopači u logoru saznali što se dogodilo. Postavljene su straže da ih oni revolveraši koji su uspjeli pobjeći ne bi iznenadili novim pokušajem.

Kopači su umorni i neispavani. Kopali su cijeli dan, ali napad Atkinsovih revolveraša sasvim ih je rasanio.

Chet, Smoky i Carrington su se uvjerali da više nisu potrebni, pa su se vratili u McNultyjevu kuću. U gradu je tiho kao u grobu. Svi prozori su zamračeni. Čak ni u salunu ne gori svjetlo.

Chet je stražario prvi. Nakon dva sata probudi Smokyja. Noć je protekla u miru.

Carrington je stražario posljednji. Probudio je prijatelje kad se sunce na istoku već pomolilo iznad brda i krvavocrvenim sjajem obasjalo stijene Grand Mesa.

XVI

Dok je pripremao doručak, Smoky je bio neuobičajeno šutljiv. Pošto je pospremio stol, ovlažio je krpu vodom što mu je ostala od kave i pružio je Chetu.

— Obriši lice — reče kuhar osmjehujući se. — Nalik si Indijancu koji je lice premazao ratničkim bojama.

Chet se nasmiješi, uzme krpu i s lica otare krv od rane koju je zadobio u borbi sa ćelavim Meksikancem.

— Rana više ne krvari — zaključio je Smoky zadovoljno. — Možda će se rana ponovo otvo-

riti – upozoravao je prijatelja stari kuhar.

Iz grada se čuo potmul žagor.

– Dolaze! – reče Chet i ustane.

Izdoše iz kuće. Kuhar je u ruci držao tešku pušku od koje se u sličnim prilikama nikad nije odvajao.

Uskoro su se našli na Glavnoj ulici i zastali.

Prvo su ugledali prašinu, a zatim čuli pjesmu u kojoj je bilo riječi o zakonu nalazišta zlata.

Tada su ih ugledali. Ispred velike gomile kopča koračalo je nekoliko pokunjenih prilika. Revolverašima, koji su se još prije nekoliko sati ponosili svojim umijećem, sad su bile veze na ruke.

To nisu bili svi zarobljeni banditi. Samo oni koji su mogli stajati na nogama. Petoricu ranjenika kopči su donijeli na nosilima. Bili su to oni koji su unatoč uperenim sačmaricama pokušali pružiti otpor. Žagor se odjednom stišao. Svi su se okrenuli prema vratima »Zvijezde Arizone«. Na njima se pojavi Milt Atkins. Pogledom potraži Cheta i kad ga je ugledao, side na ulicu. Pogled mu je odavao neizrecivu mržnju.

Chet mu uzvрати pogled. Gledali su se nekoliko trenutaka.

– Proklet bio – zareži vlasnik hotela. – Dvapat si mi sve oduzeo što sam posjedovao, u Arizoni i sada ovdje.

– Dobro da uviđaš da ti je ovdje odzvonilo – dobaci mu Chet.

– Na to me ne moraš upozoravati. Ali prije nego što se izgubim, sredit ćemo račune.

Osvetit ću ti se, Chete, i za ono otprije i za ovo danas.

– Budi sretan što ti je još glava na ramenu, ništarijo. Da ovaj grad ima šerifa, ne bi prošao bez nekoliko godina u državnom kamenolomu, Atkinse. Ne možeš se naćuditi kako su ti se ovi čestiti ljudi usudili suprotstaviti i sa sebe stresti jaram koji si im htio nametnuti. Mislio si da ćeš nekažnjeno moći žariti i paliti. A sada kad ti se naum izjalovio, krivicu svaljuješ na mene.

– A na koga drugog! – siktao je Milt Atkins lica izobličena od bijesa i mržnje. – I zato ćeš umrijeti.

Stajao je tamo sam, bez podrške svojih revolveraša koji su vezanih ruku pokunjeno stajali desetak metara dalje, ili ranjenika ispruženih na nosilima.

Stajao je okružen gomilom neprijateljski raspoređenih kopča u novom odijelu koje na njemu još nikad nisu vidjeli. U lijevoj ruci držao je novi šešir.

Samo su mu se tamne korice kolta doimale istrošeno, kao da su bile u upotrebi godinama.

Atkins odmakne ruku sa šešira i reče:

– Kad ispustim šešir, povlaćimo koltove. Vježbao sam godinama čvrsto uvjeren da ćemo se jednom ovako naći oči u oči.

Gomilom zabruji žagor. Oni koji su se našli iza leđa dvojice protivnika, sklone se u stranu.

Bandit se sprema podvaliti Chetu, pomisli Doc Smoky, ali ne reče ni riječi. Prijatelj mu je sav bio zaokupljen dvobojem, i on ga ničim nije smio omesti.

Čovjek iz Arizone malo pokrene lijevu ruku i kroz vrh šešira bljesne plamičak.

Chet je reagirao munjevito.

U ruci mu se kao kakvim ču-
dom nađe kolt i iz njega sijevne
samo djelić sekunde poslije
podmuklog pokušaja njegova
protivnika.

Kroz rupicu na šeširu prosu-
klja smrdljiv dim a Milt Atkins,
ispustivši šešir i mali kolt, sruši
se kao pokošen.

Bio je mrtav još prije nego
mu je gornji dio tijela tresnuo o
zemlju.

Chet zamijeni ispaljeni metak
novim. Nitko od okupljenih ko-
pača nije se pomaknuo.

— Ja ću dovesti konje — prvi
se javi Norman Carrington.

— A ja ću po kola — promrm-
lja Smoky. — Što prije krenemo
odavde, to bolje.

Iz prvog reda izdvoje se če-
tvorca starih kopača i pristupe
Chetu, koji je i dalje stajao sam
usred ulice. Onako malo pogrbl-
jen i pogleda uperena u beži-

votno tijelo, doimao se osam-
ljen.

Naslutili su što se toga tre-
nutka događa u tome tamnopu-
tom čovjeku koji je morao ubi-
jati. On se prene iz razmišljanja
i pogleda ih. Zatim se okrene
prema zarobljenicima.

— Dobro ćemo ih premlatiti i
otjerati iz grada — reče krupni
bradonja, osjećajući da će to
Chetu biti po volji. Predradnik
iz Bluegrass Valleyja samo
kimne.

Gomilom prostruji žamor,
kao da je svima odjednom pao
teret sa srca. A on je i dalje sta-
jao sam čekajući da mu prijatelj
dovede konja, pa da se njih tro-
jica vrate na ranč s onu stranu
planine.

Tamo ih je čekalo dovoljno
posla, pravoga posla za koji nije
potrebna vješta ruka bivšega
revolveraša.

KRAJ

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
STARI TRAG

LASO!

**JEDNO IZDANJE
DVA ROMANA**

**I kod vašeg
prodavača novina**